a ¶ Nullum contractum. vbi hincinde contrahitur obligatio. vt. ff. de verborum ſignifi. l. labeo. ij.
b ¶ Veteres. vt digeſta.
c ¶ Nouellas. vt codex.
d ¶ Pro infectis. opponiť de maleficijs. ſꝫ h loquiť ✠ in his q̄ de iure ſortiunť effectum: vt pacta ⁊ ſilia. Itē opponiť de his q̄ nō debēt fieri: facta tñ tenent. vt. ff. qñ ap. ſit. l. j. §. biduuꝫ. ſꝫ illud nō eſt ꝯ legē. ſꝫ ꝑter legē. lex em̄ nō reſiſtit ſꝫ aſſiſtit. Itē opponiť de his q̄ etiā poſtea confirmanť. vt. j. de ꝯcti. iu. l. j ⁊. j. de nup. ⁊ ſi ꝯ. ſed ea ſunt ✠ ꝓhibita fieri vel incohari. nō ꝯfirmari. Itē opponiť de his que inutilia ſunt ꝑ exceptionē: vt i macedoniano et vell. ⁊ dolo. ⁊ metu. Reſpō. ✠ ꝑinde ē ac ſi ipſo iure ſint iutilia q̄ ad effectuꝫ. vt. ff. de re. iur. l. nihil itereſt. Itē opponiť de libero hoie vēdito iter ignorātes. vt. ff. de ꝯ hē. empt. ⁊ liberi. Rñ. h deliqt vterqꝫ: ibi alť tm̄. puta vēditor: vt ibi no. vel ibi null⁹. Itē opponiť. ff. ad muni. l. titio. in ꝑn. ſꝫ actio in factuꝫ auferť ꝑ eū cui⁹ intereſt. vľ rñdeť vt ibi. Itē oppōiť ff. ð cō. ob tur. cau. l. idē. §. ſꝫ qð meretrici. ſꝫ non fač turpiter ꝙ accepit.
e ¶ Ex eo. vt ex vēditiōe vel alio ꝯctu traditio. Sed opponiť q2 ex inutili traditione vel ꝯctu qñqꝫ dñiuꝫ trāſferť. vt ff. de dolo. ⁊ elegāter. §. j. Rñ. q actionē hꝫ ipaꝫ rē habere vĩ ⁊c. vt. ff. de reg. iur. qui actionē. Itē opponiť ꝙ in pari cauſa turpitudinis potior eſt conditio poſſidētis: vt. j. de condi. ob tur. cau. l. ij. Sꝫ certe repetit fiſcus. vt. ff. de iure fiſci. luci⁹. Itē opponiť de filiofami. in quem tranſit dñium pecunie mutuo date. Sꝫ ibi creditor deliquit mutuando: non filius capiendo. hic autē loquitur vbi vterqꝫ deliquit. Ir.
f ¶ Ob id. vt fideiuſſor vel pign⁹. Sꝫ opponiť. j. de ꝑdijs mino. ⁊ ſi is. Sol. ſm. M. h in ꝑpetuo ꝓhibitis. ſed alienatio ꝑdij minoris nō eſſe ꝑpetuo ꝓhibita. qñqꝫ em̄ ꝯcediť vt ob es alienū. vt in co. ti. l. ob es. ⁊ ſm h nulla oppoſitio obſtaret. Sꝫ certe ſi in ꝑpetuo ꝓhibitis tm̄ ſeruať h lex in pauciſſimis caſib⁹ locuꝫ haberet: q2 vix eſt aliqd ſic gñale cui nō derogeť ꝑ ſpāle. vt. ff. de reg. iur. l. oīs diffinitio. Dico ✠ q̄ ꝓhibituꝫ eſſe res minoꝝ alienari in coꝝ ꝑiudiciuꝫ: nō autē ꝑiudicať minori ſi tutor ſit obligat⁹ vel res ei⁹. Silr opponiť ⁊ rñdeť. ff. de arbi. ſi pupillus. ⁊. ſ. de ſacroſan. ec. iubem⁹. ij. §. ſane. j. Vel ſi velis euitare oēs oppoſitiones. dic ꝙ in ꝑpetuo ꝓhibitis loquatur qð nō placet. Vel ſolu. ad oīa. ⁊ dic vt dixi in ꝑn. ꝙ loquiť qñ lex aliqd ꝓhibet ⁊ vltra nō ꝓcedit. vt. ſ. de ſacroſan. eccle. nemo martyres. ſi autē vltra ꝓcedat ſerua qð ſtatuit. Nec habet locuꝫ hec. l. gñalis. cuꝫ ſpāles clauſule habeāt locuꝫ. vt. ff. de ver. obli. l. doli. ⁊ de penis. l. ſanctio. ⁊ ex q. cau. ma. ſꝫ ⁊ ſi ꝑ. §. deinde. Nec obſtat qð hic ð2. lꝫ legiſlator ⁊c. vbi innuit idē eē vltra ꝓceſſerit ſiue nō: q2 hmōi ōro nō ſemp innuit ꝯ. vt. ff. de v̄. ob. quodcūqꝫ. §. ij. Ac. Itē op. de barbario q nō debuit eſſe in dignitate. vt. ff. de offi. ꝑto. barbarius. ſꝫ ibi erat ✠ error cōis. Itē opp. de. §. alteri ſtipulari. inſti. de inuti. ſtipul. ſed ibi preter. l.
g ¶ Qua. aľs quā vbiqꝫ ſeruari. ⁊ tūc dictio factū regiť a v̄bo ꝓhibēte. aľs quā vbiqꝫ non ſeruari ⁊c. quā ⁊ tūc regitur a verbo ſeruari.
h ¶ Stipulationem. vt. ff. de ver. obli. l. generaliter.
i ¶ Mandatum. vt inſti. mandati. §. illud. Accurſius.
k ¶ Nec ſacramētum. vt. ff. de pac. iuriſgentiū. §. ⁊ gñaliter. ⁊ in auť. ſcenicas nō ſolū. §. j. col. v. Sꝫ cōtra. j. ſi aduer. ven. l. j. ſol. ſm. M. in perpetuo ꝓhibitis. Tu dic ſm. B. ꝙ ibi fuit ſm legē venditio: q2 cuꝫ decreto. ⁊ ſacramentum reſtitutionem denegat.
l ¶ Quod fauore. pone caſum. vt. j. de ꝓcur. nō eo minus. ⁊. j. de fide inſtr. plures. ⁊. ff. de car. edi. l. iij. §. due. ⁊. j. de ſecū. nup. l. gñaliter. §. in his. ⁊. ff. de mi. ſi iudex. ⁊ facit. ff. eo. nulla. Sed ✠ contra. ff. qð

✠ Iſtā ſol. reprehēdūt oīs docto. lō dic ſꝫ. b. ꝙ iſta v̄ba hēanť ꝑ infectis itelligant. ſ. ꝑ fictionē. Ja. hic.

✠ Iſta ſol. eſt bōa: hñi itellecta. dicit Jaſon. Text⁹ ibi: hēanť. contra. c. q̄ ꝯtra ius. de reg. iur. lib. vj.

✠ Iſtā ſol. reprobant Bar. ⁊ doc. Jaſ. hic. Tex. ibi: ex eo. ⁊ ſic principali caſſato oia q̄ ex eo ſequunť caſſanť. ⁊ cōtra. c. nihil eſt. in gl. fi. poſt ꝑn. ibi: ſed pone. extra de elec.

Text⁹. l. qð fauore. contra. c. qð ob grām. iūcta ibi gl. de re. iur. lib. vj.

Minorū res aliqñ licite alienantur.

✠ Iſta ſol. eſt vera ſm Jaſ.

✠ Iſtā ſol. tꝫ ſimpliciť Bar. ſꝫ nō ē bōa ſm Jaſo. hic.

✠ Iſtā glo.

tionē: nullū[a] ꝯctū inter eos videri volum⁹ ſubſecutū: q ꝯtrahūt lege cōtrahere ꝓhibente. ¶ Qð ad oēs etiā legū interꝑtatiōes: tā veteres[b] q̄ nouellas[c] trahi generaliter iperam⁹: vt legiſlatori qð fieri nō vult tm̄ ꝓhibuiſſe ſufficiat. Ceteraqꝫ quaſi expꝛſſa ex legis liceat volūtate colligere: hoc ē vt ea q̄ lege fieri ꝓhibēť ſi fuerint facta: nō ſolū iutilia: ſꝫ ꝓ ifectis[d] habeanť licꝫ legiſlator fieri ꝓhibuerit tm̄: non ſpecialr dixerit inutile eſſe debere qð factū eſt. ¶ Sꝫ et ſi qd fuerit ſubſecutū ex eo[e]: vel ob id[f] qð interdicēte lege factū eſt: illud qꝫ caſſuꝫ atqꝫ inutile eē ꝑcipimus. ¶ Sed in ꝑdictā itaqꝫ regulā qua[g] vbiqꝫ nō ſeruari factū lege ꝓhibēte cenſuimus: certuꝫ eſt nec ſtipulationem[h] hmōi tenere: nec mādatū[i] vllius eſſe momēti: nec ſacramentum[k] admitti.

☞ Fauorabile interꝑtationē nō recipit ꝑ quā eū cui faueť ledere poſſit. h. d. ſaly.

Idem. aa. Florentiū. prefecto pretorio. Lex. vj.

Quod fauore[l] quorūdaꝫ cōſtitutum eſt quibuſdam caſibus/ad leſionem eorū nolumus inuentum videri.

☞ Natura legis eſt diſponere de futuro/nō de preterito hoc ꝑmo. niſi caueať i lege ꝙ extēdatur ad preterita vel pendentia. hoc dicit Bal. ſecundo.

Idem. aa. Ciro. pre. prcto. ⁊ cōſuli deſignato. Lex. vij.

Leges ⁊ conſtitutiones futuris[m] certū eſt dare formā negocijs: non ad facta preterita reuocari. ¶ Niſi nominatim etiā de preterito tempore ⁊ adhuc pēdētibus negocijs cautum[n] ſit.

☞ Qñ ꝯtingit caſus nouus ſup q̄ opꝫ ſtatui: recurriť ad principē: ⁊ ille cū ꝓcerum ⁊ ſenatoꝝ deliberatione ꝓcedet faciēdo ſuū ſtatutū redigi in ſcripturā. Bal.

Idem. aa. ad ſenatū. Lex. viij.

Humanū eē ꝓbam⁹: ſiqd de cetero i publica[o] ꝑuatave[p] cā emerſerit neceſſariū qð formā gñalē ⁊ antiqs legib⁹ nō inſertaꝫ expoſcat: id ab oib⁹ antea tā ꝓcerib⁹ nr̄i palatij: q̄ glorioſiſſimo cetu nr̄o ꝑres ꝯſcꝑti tractari. Et ſi vniuerſis tā iudicib⁹ q̄ nobis placuerit/tūc legata[q] dictari: ⁊ ſic ea denuo collectis oib⁹ recēſeri[r]. ⁊ cū oēs ꝯſenſerint: tūc demū i ſacro nr̄i nois ꝯſiſtorio recitari: vt vniuerſoꝝ[s] ꝯſenſus nr̄e ſerenitať auctē firmeť. ¶ Scitote igiť ꝑres ꝯſcripti nō aliter i poſterū legē a nr̄a clemētia ꝓmulgādaꝫ[t] niſi ſupradicta forma fuerit obſuata. ¶ Bñ em̄ cognoſcim⁹ qð cuꝫ nr̄o ꝯſilio fuerit ordinatū id ad btitudinē nr̄i imperij ⁊ ad noſtrā glo-

gſqꝫ iur. l. j. Sol. refert an ad poſtulationē fuerit ꝯceſſuꝫ. vt ibi: an nō vt. c. ti. l. iij. in prin. ⁊ hic. Itē ꝯ. inſti. de auc. tu. §. neqꝫ. Sꝫ certe etiaꝫ dānum poterat ibi eſſe in vexādo. vt. ff. de mino. l. minorib⁹. xxv. an. Itē obligareť creditorib⁹ hereditarijs. Itē ꝯ. j. de queſtio. l. pridem. Sed illud euenit ꝓpter perplexitatē quādā: q2 nō poſſet torqueri ꝓ eo qn ⁊ ꝯ eum. Naꝫ pro vtraqꝫ ꝑte dꝫ dicere veritatē. vt. ſ. de epi. ⁊ cle. auť. ſed iudex. Itē ꝯ. ſ. de iudeis. l. die ſabbati. Solu. illud ſpāle ꝓ feſtiuitate iudeoꝝ. Vel ibi cōceſſio priuilegij non ſtetit in finib⁹ cōceſſionis: ſꝫ vltra ꝓceſſit. hic ſtetit. Vel ibi duo precepta ſunt. Itē ꝯ. ff. de in. au. anu. l. ij. ſꝫ ibi priuilegio ſuo renūciaſſe vr̄: cuꝫ dixit ſe ingenuum. Itē eſt ꝯ. ff. de excu. tu. l. cuꝫ ex orone. in fi. Sꝫ ibi libert⁹ habebat ꝑuilegiuꝫ fauore ꝑroni nō ꝓ ſe ꝙ ab alia tutela excuſareť. vñ ſi impetrat ius anulloꝝ aureoꝝ ciuitatē vel excuſationeꝫ ꝑdit: q2 nō ſibi erat ꝑuilegiū ꝯceſſuꝫ. Itē. ff. de peri. ⁊ cōmo. rei ven. l. ſi vina. j. Sed diſtingue an pacto vt ibi. an lege vľ a ꝑncipe. vt h fauor induchť. Prio caſu obtinet qð ibi. Scðo qð h ðr Sꝫ h nō valet. vt. ff. de le. ꝯmiſ. l. ij. ⁊ de i dīc ad iect. ſabin⁹. Sꝫ tu dic ꝙ ibi nō eſt fauor: q2 nō ē ex ius cōe. tūc em̄ ðr fauor vel ꝑuilegiū cū ē ex ius cōe. nā ðr ꝑuilegiū. i. priuata lex. Itē ꝯ. ff. ð pac. do. iter ſocerū. §. cū inter. Sed ibi nō fuit aliquis fauor proprie.

vſqꝫ ad fi. ſequūtur. B. Bal. ⁊ pau. de caſt. hic

Text⁹. l. leges. ꝯcor. c. ij. ⁊. c. fi. cum ſua glo. extra de ꝯſti.

Fauor qñ dicitur. Priuilegium vnde dicatur.

Diuiſio.

Leges. Hec lex plana eſt. ⁊ diuiditur i duas partes. Primo ponit regulā. Scðo exceptionē. ſcða ibi: niſi. ¶ No. ex tex. cū gl. ꝙ licitū ē allegare leges veteres ⁊ correctas ad deciſionē ꝑteritoꝝ negocioꝝ ad q̄ lex noua ⁊ corrigēs nō trahiť: ſꝫ dꝫ decidi ſm legē veterē. vide Bal. i. l. fi. ff. de falſa. ⁊ gl. i. c. nouit. de iudi. ſup v̄b. qcūqꝫ. Pau. hic.
m ¶ Futuris. vt. j. de vſu. l. de vſuris.
n ¶ Sit cautū. vt. ſ. de ſacroſan. ec. l. antepe. ⁊ pe. ⁊ fi. Sed qd ſi agiť cā poſt legē factā/⁊ de ꝯctu inito ante legē: Dic veterē ſeruari legē. vt in auť. vt cū de ap. co. in ꝑn. col. viij. ⁊ in auť. h ꝯſtitutio interꝑ. prio. cōſti. col. vj. ⁊. j. de teſta. iubem⁹. in fi. Additio. Intellige glo. verā in caſu quo lex reſpicit litis deciſionem. Secus vero quando lex pertinet ad litis ordinationem. ita loquitur. l. ij. in prin. ⁊ in. §. fi. j. de iureiurā. propter cal. dan. ſm. Bar. hic.

Diuiſio.

Humanum. Tria facit. Primo ponit dictum ſeu formam legis condende ſm Pe. Secundo dicit aliter non procedendum ꝙ forma ſeruata. Tertio cōmendat ea que fiunt cum deliberatione. ſecunda ibi: ſcitote. tertia ibi: bene enim. Bal.
o ¶ In publica. vt ſi queratur an ciuitas poſſit dari in feudum.
p ¶ Priuatave. vt an poſſit monachus vel cleric⁹ ſuccedere in feudū vel aľs. locato.
q ¶ Legata. i. delegata alicui notario vt dicetur.
r ¶ Recenſeri. i. tractari an equum ſit.
s ¶ Vniuerſoꝝ. Vniuerſitas em̄ ꝯſentit. Et ſic eſt ar. ꝯ. ff. de acqr. poſ. l. j. in fi. ⁊. ff. de li. vni. l. j. fraus fit legi de ꝑſona ad ꝑſonā. vt. ff. de do. l. j. in fi. ⁊. j. de contractibus. l. vnica. ⁊. ff. de admi. re. ad ciui. ꝑti. l. j. §. j. Mutui datiōe. vel de re de re ad rem. ff. ad macedo. ſed iulianus. §. j. De ꝯctu ad cō ad rem eandem. j. de agri. ⁊ cen. l. quēadmodum. li. xij. De ꝯctu ad cōtractum ⁊ hoc dupliciter: vel ad eundē. vt. ff. ad velleia. q̄uis. §. ſi cuꝫ eſſem. vel ad alium. vt. ff. de do. inter vi. ⁊ vxo. ſponſus. §. circa. Vel de noie ad nomen. vt in auť. vt nulli iudicum. §. j.
t ¶ Promulgādā. Ar. ꝓ Ir. ad id qð dixit. ſ. de emen. iuſti. codi. in fi. Sꝫ pōt rñderi ꝙ in ꝑncipio qñ ꝯdidit. l. iſtā nō credebat ampli⁹ ſe corrigere vel emēdare. ll. q̄s fecerat i corpe iuris. Sꝫ mutauit ꝓpoſitū. nā qð medicamēta morbis h exhibēt ⁊c. vt i auť. h ꝯſtitutio inouat. col. viij. Additio. Tu dic poſt Bar. h ꝙ iſte ordo nō eſt neceſſitatis: ſꝫ vo

luntatis:ideo omiſſio eius non vitiat.
a ¶Redundare.vt.j.de repu.non dubium.
b ¶Leges.Debēt.vt τ.j.de iur.τ fac.ignorā.l.conſtitutiones.Sʒ contra.s̄.de epiſco.τ cleri.l.repetita.τ.j.de iur.delibe.l.fi.i pn. Solu.vt in ambabus diximus.

ret.Solus ipſe ergo eſt ꝯditor τ interpres legū: ſaluo qđ iuriſcōſulti fecerūt:qꝛ ipſi aucte pncipis fecerūt.Ui. ¶No. in verſi. Quid eñi τc. ꝙ nihil ē mai⁹ τ ſancti⁹ impio.τ h intellige niſi aplatus bti Petri.cū aplicus cōfirmet pncipē.vt in auſ.de defenſo.ciuita.§.interim.τ ideo imperator iurat dño pape fidelitatē p.c.venerabilē.extra de electio. τ cle.j.de iureiurā.Bal.

c ¶Preſcripto.dicto.
d ¶Ul'pmiſſa.pone ſemper vel pro et.
e ¶Permiſſa.Hoc verbo etiā iperata ꝯtinent. al's ponitur aliter.vt.ff. eo.l.legis virtus.
f ¶Obſcurius.Ut noie dator ēt donata ꝯtineā tur.vt.j.de col.auten.ex teſtō dixi.τ idē vbicūqꝫ eſt diſſenſio dominorū.
g ¶Duriciam.qđ eſſet neceſſe.vt.ff.qui τ a qui.l.proſperit.
h ¶Cum d nouo.Super i⁹ de legib⁹ cōditis τ cōdēdis dixi:nūc de his intelligēdis.Et pone exēplū.In nouo iure ſic ſtatuit ius nouū ſacra minor inuiolabiliter obſuari.an tm̄ det exceptio ēptori an etiaʒ actio:interrogabit de h pnceps:τ ipe rñdebit. ſine eo tñ pt dici ꝙ etiā actio dat.vt.ff.de acqr. re.do.ſtatuas.τ.ff.fam.her.inter coheredes.§.ij.τ de le.iij.cū qs.§.nuptura.Et diſtingue hic cū dubitatio in iudicio cōtingit: aut ſup nouo negocio:puta an ciuitas poſſit dari i feudū: vel an monachus poſſit ſuccedere in feudū.Aut ſup lege aliq.Primo caſu dñs ipator ē ꝯſulēd⁹ ſi ē pñs.vt.s̄.e.hūanuʒ.τ.j. de ve.iur.enu.l.ij.§.ſʒ qꝛ diuie.τ.ff.de fideicō.li.l.itaqꝫ.τ arg.j.de iu.l.fi. ibi ne ꝯpellat τc.Si aūt nō ſit ei⁹ copia tūc pcedāt de ſilib⁹ ad ſilia.ff.e.nō pñt.Sivo ſup lege ſi qdē certo mō p ꝯſuetudinē eſt itellecta ei⁹ itellectui ſtabit.vt.ff.e.l.minime.τ.l.ſi de iterptatiōe.Qꝛ ſi ex ꝯſuetudie nō ē certificata:recurrit (vt dictū ē)ad pncipē ſi ſit ei⁹ copia:vt h.τ.ff.e.τ iō τ.l.nā vt ait.ibi:vl'certa iuriſditiōe τc.alioqn interptabor i benignio rē ptē.vt.ff.e.l.benigni⁹.τ.l.in ābigua.Sʒ ſi dubitē q ſit benignior: verbor ſignificatiōi ſtabo. vt.ff.de ꝯdi.τ demon.l. publi⁹.§.j.ꝙꝙ vr pmo ſtandum ſignificationi verbor.vt.ff.de leg.iij.nō aliter.Tertio pcedā de ſilib⁹ ad ſilia.vt.ff.e.l.neqꝫ leges.τ de h dixi.ff.e.nō poſſunt.
i ¶Uſu.i.conſuetudine.
k ¶Tam.ſi a primo incipias hec duo ſunt neceſſaria.ſic.j.de iure deliberan.l.potuit.

Dubitationē quis decidere debeat.

Tex.l.ſi imperialis.cō cor.cuʒ pri.iſti⁹.l.c.conſultatiōi.iū cta gl.ij.extra de frigi.et male.

riam redundare[a].

Leges nō debēt ab aliquo ignorari hoc pmo.Et ſi circa legē pncipis occurrit dubitatio: eſt ad principem recurrenduʒ. Bal.vel ſic.Ab oibus debēt ſciri iura ad permiſſa ſectāda τ phibita declināda.Et legū obſcuritas vel duricia a principe eſt interpretāda τ mollificanda.h.d.Saly.

Impera.Ualen.τ Mar.aa.ad palla. Lex.ix.

iij Leges ſacratiſſime q conſtringūt hoim vitas intelligi ab oibus debent[b]:vt vniuerſi preſcripto[c] eax manifeſti⁹ cognito:vel inhibita declinēt:vel[d] permiſſa[e] ſectētur.¶Si quid vero in hiſdē legib⁹ latū fortaſſis obſcurius[f] fuerit:oportet id imperotoria interpretatione patefieri:duriciamqꝫ legum[g] noſtre humanitati incongruam emendari.

Dubitatio ſuper noua lege nouiter emergēs dʒ dirimi p interpretationē ꝯditoris.h.d.Nō intelligas ꝙ nō poſſit dirimi p iudicē cauſe inter litigātes: ſed inter vniuerſos debet dirimi per conditorē.h dicit.τ tunc hʒ vim legis generalis.h dicit lex ſeq.Bal.vel ſic.Ubi legis intellectus cōſuetudine vel alia lege nō eſt declaratus: princeps eſt adeundus.Saly.

Impera.Leo τ zeno.aa. Lex.x.

Cum de nouo[h] iure qđ inueterato vſu[i] nō adhuc ſtabilitū eſt dubitatio emergat:neceſſaria eſt tā[k] ſuggeſtio iudicantis ꝙ ſnie principalis auctoritas.

Sentētia diffinitiua pncipis lata ſuper cauſa de qua plene cognouit:τ ei⁹ declaratio habet vim legis generalis:τ eius eſt interpretari cuius eſt condere.

Impera.Juſtinia.a.demoſteni prefec.preto. Lex.xj.

Si impialis[l] maieſtas cām cognitionaliter examinauerit:τ vtriſqꝫ partibus cominus[m] cōſtitutis ſniam dixerit:oēs oino iudices q ſub nřo iperio ſunt ſciāt h eē legē:nō ſolū illi cauſe p q pducta eſt: ſed oib⁹ ſilibus[n].¶Quid eñi mai⁹/qd ſancti⁹ impiali maieſtate:vl'qs tāto ſupbie faſtigio tumidus eſt:vt regalē ſenſum cōtēnat: cū τ veteris iuris cōditores ꝯſtōnes q ex impiali decreto pceſſerūt legis[o] vim obtinere apte dilucideqꝫ diffiniūt:¶Cū igit τ hoc in veteribus legibus inuenimus dubitatū: ſi iperialis ſenſus legē interptat⁹ eſt: an oporteat hmōi regiā interptationē obtinere:eorū quidē ſubtilitatē vanā tā riſimus ꝙ corrigēdā eſſe cēſuimus. ¶Diffinimus autē oēm interptator legū interptationē ſiue in pcibus:ſiue in iudicijs ſiue in alio qcūqꝫ mō factā ratā τ indubitatā haberi.¶Si eñi in pñti tpe leges cōdere ſoli iperatori[p] ꝯceſſuʒ eſt: τ leges[q] interptari ſolūmō dignū imperio cē opʒ:cur aūt[r] ex ſuggeſtionib⁹ pcerū ſi dubitatio in litibus oriat:τ ſeſe non eſſe idoneos vel ſufficiētes ad decíſionē litis illi exiſtimēt ad nos diſcurrit:τ qre oēs ābiguitates iudicuʒ quas ex legib⁹ oriri euenit aures accipiūt noſtre: ſi nō a nobis interptotio mera pcedit.Uel qs legū enigmata[s] ſoluere τ oib⁹ aperire idone⁹ eſſe videbit:niſi is cui ſoli legiſlatorē eſſe ꝯceſſum eſt:¶Explosis[t] itaqꝫ huiuſmodi ridiculoſis ambiguitatibus:tā cōditor ꝙ interpres legum ſolus[v] imperator iuſte exiſtimabit nihil hac lege derogante veteris iuris conditoribus:quia τ eis hoc maieſtas imperialis permiſit[x].

¶De mādat pncipū. Ti.xviij.

Mandatū pncipis nō pōt pbari niſi per ſcripturā.Bal.vel ſic.Pretextu mādati pncipis nō dʒ admitti qs cuiuſuis dignitatis:niſi illud pbet in ſcriptis.Saly.

Impera.Ualen.τ Gra.ad eug.prefec.preto. Lex.vnica.

Si quis aſſerat cum mandatis nřis ſeve niſſe ſecretis: oēs ſciāt nemini quicꝙ (niſi quod ſcriptis[y] noſtris pbaucrit)eſſe credenduʒ: nec vllius dignitate terreri: ſiue ille tribuni ſiue notarij ſiue comit proferat dignitatē:ſed ſacras noſtras litteras eſſe querendas.

¶De ſenatuſconſultis. Ti.xix.

Senatuſcōſulta ſūt ſuādā:τ ꝯ ea reſcripta nō valēt:τ ipetrator punit.h.d.ſa.

Impera.Ualen.τ Theo.aa.ad Seue. Lex vnica.

l ¶Si imperialis.hāc.l. intellige i his q nō ſunt deciſa p.l.vt in feudo τ ſilib⁹.in alijs eñi poti⁹ legē ſeruarem⁹ ſcriptaʒ cū hec ſnia nō ſit lex cōſtituta ſicuti dʒ ꝯſtitui. vt.s̄.e.humanum.
m ¶Comin⁹.i.pñtialr. al's non valeret.vt.ff.de re iudi.l.de vnoquoqꝫ. Itē magis ob abſentiā ꝙ qꝛ ius non habeat ꝯ abſentē lata videt.vt.ff. de euic.ſi ideo.τ.ff.de iofficio.teſta.l.qui repudiantis.§.finali.
n ¶Silib⁹.ꝯ.s̄.e.l.ij.ſol. vt ibi:Itē ꝯ.j.de ſentē. l.nemo.ſed hic pncipis. ibi alterius iudicis.
o ¶Legis vim.vt inſtit. de iure natur.§.ſed τ qđ principi.
p ¶Soli imperatori.h expone.vt.j.ſtatim.
q ¶Leges.nunc rñdet.
r ¶Autem.id eſt certe.
s ¶Enigmata.i.ſubtiles dubitationes.
t ¶Explosis.i.remotis.
v ¶Solus imperator. ita ꝙ nullus alius ſol⁹. vnde populus roman⁹ poteſt etiam hodie legē condere.vt inſti.de iur. nat.§.lex.Itē ſenatus. vt.ff.e.l.nō ambigitur. Eſt ergo cōcluſiuum ſolus ſingula generuʒ nō genera ſingulorum.vt τ ibi:ſcipio ſolus ciuitatem ſeruauit.i.nullus alius ſolus.magis autem populus ſeruauit. Item non obſtat.j.de offi.prefec.preto.l.formā.al's normā.qꝛ aucte principis hoc facit:vt τ hic ſubijcit.Itē nec qđ dicit ꝙ populus trāſtulit poteſtatem in principem.Naʒ expone id eſt ꝯceſſit.vt.ff.de offi.eius cui manda.eſt iuriſdi.l. j.in fi.Alij vt Jo.dicūt ꝙ populus roman⁹ hodie nō pōt facere legē.
x ¶Permiſit.Uel ratuʒ habuit:vt in proemio inſti.§.cunqꝫ.et facit.j.de vete.iur.enu.l.j.in prin. tertie col.

Tex.ibi:interptari.cō cor.c.cuʒ veniſſent.cum glo.ſup ver.iudicari.extra de iudi.

Text⁹ ibi:credēdū.cō cor.c.cū i iure.i fi.extra de offi dele. vbi dicit ꝙ qs nō tenet exeq qđ mādat/niſi ſit cert⁹ de lřis aplicis.

Diuiſio.Baldi.

Si imperialis.Tria facit.pmo ponit dictū.ſcđo adducit tres rōnes ad illud pbandū.tertio ꝯcludit.ſcđa ibi:qd eñi mai⁹.tertia ibi:explosis itaqꝫ.Bal.¶Caſus.Si cā vētilata ē corā pncipe:τ ab eo diffinita:dr ꝙ illa ſnia eſt lex cōis etiā ad alia ſilia.cū τ lex antiq dicit qđ pncipi placuit τc.Scđo qrebat an pnceps poſſit legē dubiā iterptari quā dubitationē remouet dicēs:cū τ legeʒ poſſit cōdere de nouo qre al's recurret ad eū p his τ alijs dubijs ſi eius interptatio nō valeret.

¶De mandatis principū.¶Supra de cōſtitutio.principū dixit.Sʒ quia mādata/ſunt cōſtitutiones ſpeciales:ideo de his ſupponit.Et eſt inter mādatum et cōſtitutionem differentia tanꝙ inter genus et ſpeciem.
y Si quis.Scriptis.non aūt teſtibus vt hic τ eſt ſpeciale.vt et arg.s̄.de epiſ.τ cle.ſi qua per calū.§.fi.Et no.j.ſi minor ſe ma.di.l.iij.τ dic de hoc extra de iureiur.c.ego.
¶De ſenatuſconſultis.¶Dictum eſt.s̄.de legibus q populo eiuſqꝫ interuentu fiebant:ſed qꝛ aucto populo in immēſum difficile cepit poſſe conuenire in lege condenda.ideo elegit populus cētum ſenatores vt ipſi vice populi conſulerētur:τ quicquid ſtatuerēt lex eſſet.vt inſti.de iure natu.§.ſenatuſcōſultum.τ ita factuʒ eſt ſenatuſconſultum velleianum:macedonianum:τ alia multa.

Quis.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a OCtāuis. Firmitatē. vt in inſti. de iure naturali. §. ſenatuſconſultum.
b ¶ Statutorꝫ. a ſenatu.
c ¶ Crimine. Et ſic etiaꝫ deportet. vt. j. ad le. iul. d amb. l. j. ⁊ h̄ qꝛ magne auctoritatis eſt ſenatuſ. vt. ff. a q. appel. nō li. l. j. ⁊. ff. de flu. l. quominꝰ. et facit. j. de preci. impe. offeren. l. reſcripta.

Continuatio rubrice ¶ De veteri iure enucleādo. ¶ De nouis iuribꝰ dixit. nūc d veteri. vl' ſic. Expoſite ſūt. s. due partes legis. ſ. ꝯſtō ⁊ ſenatuſcō. videamus de plebiſcitis ⁊ ꝑtorū edictis. ⁊ ita de veteri iure enucleādo. Et qꝛ cōpoſitione veteris iuris qdā maiorē qdā minorē ſciētiaꝫ habuerunt/ de auctoritate eorꝫ ponit. Azo.
d DEo. Prima lex dic̄ q̄ mādat fieri digeſta ⁊ qbꝰ ⁊ q̄liter faciāt: ⁊ ex qbus libris. Scđa dicit ꝙ facta ſunt: ⁊ dicit qualiter et ex quibus libris: ⁊ ſeruari p̄cipit. Itē dicit ꝙ mādauit fieri inſtituta. ⁊ qbꝰ ⁊ ex q̄ materia: et tandē precipit ſeruari.
e ¶ Neqꝫ armis. Unde illud: nō i fortitudine eqꝛ: nec tibijs voluntatē habebit ⁊c.
f ¶ Hoc quoqꝫ. i. codice digeſto.
g ¶ Tue. tribuniano loquitur. vt. j. l. prima. §. nos itaqꝫ.
h ¶ His itaqꝫ. ſ. ſapiētibus a tribuniano electꝭ.
i ¶ Ut ex his oibꝰ. colligé hic q̄ ſit materia huiꝰ opis. i. digeſti. Accur.
k ¶ Scripſerūt. nō ex licētia principis.
l ¶ Sanctionē. id eſt digeſtum.
m ¶ Fuerit. i. qꝛ vos legeritis ⁊ elimaueritis.
n ¶ Eam. ſ. materiam.
o ¶ Prerogatiua. Ar. ꝯ j. de offi. rect. ꝓuin. l. potioris. ⁊ no. h̄ hoc v̄bū.
p ¶ Ex multitudine. ſic pro teſtibus. vt. ff. de teſti. ob carmen. §. fi.
q ¶ In notis. id eſt libris papiñ. notatis ꝑ iſtos alios. Accurſius.
r ¶ Reſpuere. ſ. velitis.
s ¶ Omnia em̄. No. omnia enim ⁊c.
t ¶ Subtiliter. Si habes nō ſubtiliter dic nō ſubtiliter factum qui emendat ⁊c. Si habes nō inſubtilit. dic emēdat nō inſubtiliter: ſed ſubtiliter. ſic. ff. de heredi. inſti. l. j. §. ij.
v ¶ Recte. quo ad ſentētiaꝫ. ſed ſuperiorꝫ. §. quo

OCtāuis ſenatuſcōſultum perpetuam per ſe obtineat firmitatem[a]: tamen noſtris legibus etiam idem perſequimur. Adijcientes vt ſi qſ ꝙ ſpeciali ſupplicatione eliciendum aliquod reſcriptuꝫ tēptauerit: vt tranſire ei formā liceat ſtatutorū[b]: tertia patrimonij parte multatus ⁊ dānatus ambitꝰ crimine[c] maneat infamis.

¶ De veteri iure enucleando: et de auctoritate iuriſprudentiuꝫ q in digeſtis referuntur. Titu. xx.

Impe. iuſtinianus. a. Tribuniano queſtori ſacri palatij. Lex. j.

DEo[d] auctore noſtrū gubernāte imperiū quod nobis a celeſti maieſtate traditum eſt: et bella feliciter peragimus: ⁊ pacē decoramus: ⁊ ſtatū reipublice ſuſtētamus. ⁊ ita noſtros animos ad dei oīpotētis erigimus adiutoriuꝫ: vt neqꝫ armis[e] ꝯfidamus: neqꝫ noſtris militibus: neqꝫ bellorū ducibus vel noſtro ingenio: ſed oēm ſpem ad ſolā referamus ſumme prouidentiam trinitatis: vnde ⁊ mundi totius elemēta ꝓceſſerunt: ⁊ eorꝫ diſpoſitio in orbem terrarꝫ ꝑducta eſt. ¶ Cū itaqꝫ nihil tā ſtudioſum in oibus rebus inueniaṫ ꝙ leguꝫ auctoritas: q̄ et diuinas ⁊ humanas res bene diſponit: ⁊ omnem iniquitatem expellit. Reperimus autē omnē legū tramitē (q ab vrbe romana ꝯdita: ⁊ romuleis deſcendit temporibus) ita eſſe confuſum: vt in infinitū extēdatur: et nullius humane nature capacitate ꝯcludatur: primū nobis fuit ſtudiū a ſacratiſſimis retro principibus initiū ſumere: ⁊ eorꝫ ꝯſtitutiones emēdare: ⁊ vie dilucide tradere: quatenus in vnū codicē cōgregate: ⁊ omni ſuperuacua ſimilitudine ⁊ iniquiſſima diſcordia abſolute: vniuerſis hoibꝰ promptum ſue ſerenitatis prebeāt preſidiū. hoc quoqꝫ[f] cōſummato opere et in vno volumine noſtro noie prefulgente coadunato: cū ex paucis et tenuioribus relati ad ſummā ⁊ pleniſſimā iuris emendationem peruenire properemus: ⁊ oēm romanā ſanctionē ⁊ colligere ⁊ emēdare: ⁊ tot autorū diſperſa volumina vno codice inclyta oſtendere. ¶ Quod nemo alius neqꝫ ſperare neqꝫ optare auſus eſt. res qdem nobis difficillima: imo magis impoſſibilis videbaṫ: ſed manibus ad celū erectis ⁊ eterno auxilio inuocato: eā quoqꝫ curā noſtris repoſuimus animis: deo freti: qui et res penitus deſperatas donare ⁊ confirmare ſue virtutis magnitudie pōt: ⁊ ad tue[g] ſinceritatis optimū reſpexímꝰ miniſterium: tibiqꝫ primo ⁊ hoc opus cōmiſimus ingenij tui documentis ex noſtri codicis ordinatione acceptis: ⁊ iuſſimus quos ꝓbaueris taꝫ ex facūdiſſimis anteceſſoribꝰ ꝙ ex iuris diſertiſſimis togatis fori ampliſſime ſedis ad ſociādū laborē eligere. ¶ His itaqꝫ[h] collectis/ ⁊ in noſtrū palatiū itroductis: nobiſqꝫ tuo teſtimonio placitis: totā rē faciendaꝫ permiſimus: ita tñ vt tui vigilātiſſimi animi gubernatiōe res ois celebretur. ¶ Iubemus igiṫ vobis antiquorꝫ prudentū: q bus auctoritatē ꝯſcribendarꝫ interꝑtandarūqꝫ legum ſacratiſſimi ꝑncipes prebuerūt libros ad ius romanuꝫ ꝑtinētes ⁊ legere ⁊ elimare: vt[i] ex his oibꝰ materia colligatur: nulla (ſm qđ poſſibile eſt) neqꝫ ſilitudine neqꝫ diſcordia derelicta: ſꝫ ex his hoc colligi qđ vnū ꝓ oibus ſufficiat. ¶ Qui aūt ⁊ alios libros ad ius pertinētes ſcripſerūt[k] quorꝫ ſcripture a nullis auctoribus recepte nec vſitate ſunt: neqꝫ nos eorum volumia noſtrā inquietare dignamur ſanctionē[l]. ¶ Cūqꝫ hec materia a ſumma nr̄i numis liberalitate collecta fuerit[m]: opꝫ eā[n] pulcherrimo ope extruere: ⁊ q̄ſi ꝓpriū ⁊ ſacratiſſimū tēplū iuſtitie ꝯſecrare: ⁊ in libros. l. ⁊ certos titulos totū ius digerere: tā ſm nr̄i ꝯſtōnē codicis: ꝙ edicti ꝑpetui imitationeꝫ: ꝓut h̄ nobis cōmodius eſſe patuerit: vt nihil extra memoratā ꝯſummationē poſſit eſſe derelictū. ſꝫ his. l. libris totū ius antiquū ꝑ milleſimū ⁊ q̄dringēteſimū penē annū confuſum: ⁊ a nobis purgatū: q̄ſi quodā muro vallatū: nihil habeat extra ſe. ¶ Oibꝰ auctoribꝰ iuris eq̄ dignitate pollētibꝰ: ⁊ nemini q̄dā ꝓrogatiua[o] ſeruāda: qꝛ nō oēs in oia ſꝫ certi ꝑ certa: vl' meliores vl' deteriores inueniunṫ. ¶ Sed neqꝫ ex multitudine[p] auctorꝫ qđ melius ⁊ equius eſt iudicatote: cū poſſit vniꝰ forſan ⁊ deterioris ſnīa: ⁊ multos ⁊ maiores in aliq̄ parte ſuperare. ¶ Et iō ea q̄ ātea i notis[q] emilij papiniani ex vlpiano ⁊ paulo necnō ⁊ marciano aſcripta ſunt: q̄ ātea nullā vim obtinebāt: partim ꝓpter honorē ſplēdidiſſimi papiniani nō ſtatim reſpuere[r]. ¶ Sꝫ ſi qđ ex his ad repletioneꝫ ſummi ingenij papiniani laborꝫ ⁊ iterꝑtationū neceſſariū eē ꝑſpexeritis: ⁊ h̄ ponere legis vicē obtinēs nō moremini: vt oēs q relati fuerint i hūc codicē prudētiſſimi viri habeant auctoritatē: tanꝙ ſi ⁊ eorꝫ ſtudia ex principalibus ꝯſtitutionibꝰ ꝓfecta: ⁊ a nr̄o diuino fuerint ore ꝓfuſa. ¶ Oia[s] em̄ merito nr̄a faciūꝰ: qꝛ ex nobis ois eis imparticiṫ auctas. ¶ Nā q ſubtilr̄[t] factū emēdat: laudabilior eſt eo q ꝑimꝰ inuenit. ¶ Sed ⁊ hoc ſtudioſum vobis eē volumꝰ: vt ſi qđ in veteribus nō bñ poſitū libris inueniatis: vel aliqđ ſupfluū vel minus ꝑfectū: ſuperuacua ſilitudine ſemota: ⁊ qđ imperfectum eſt repleatis: ⁊ oē opus moderatū ⁊ ꝙpulcherrimū oſtēdatis. ¶ Hoc etiā nihilominꝰ obſeruādo: vt ſi aliqđ in veteribꝰ legibus vel ꝯſtōnibꝰ quas antiq in ſuis libris poſuerūt nō recte[v] ſcriptū inueniatur: hic reformetis/ et ordini moderato tradatis: vt hoc videatur eſſe verū ⁊ optimū: et quaſi ab initio ſcriptū qđ a nobis electum ⁊ ibi poſituꝫ fuerit: ⁊ nemo ex cōparatione veteris voluminis quaſi vitioſam ſcripturaꝫ arguere audeat. ¶ Cū em̄ antiqua lege (q̄ regia nūcupabatur) oē ius oiſqꝫ ꝑtās populi romani i imperatoriā trāſlata ſit[x] poteſtatē: nos ſanctionem oēm nō diuiſimꝰ in alias ⁊ alias ꝯditorꝫ partes: ſꝫ totā noſtrā eſſe volumꝰ: ne qđ poſſit antiq̄tas nr̄is legibus abrogare. ¶ Et intm̄ volumꝰ eadē oia cuꝫ repoſita ſunt obtinere: vt ſi aliter fuerāt apud veteres ꝯſcripta: in cōtrariū aūt in cōpoſitione inueniaṫ nullū crimē ſcripture imputeṫ: ſꝫ nr̄e electioni hoc aſcribatur. ¶ Nulla[y] itaqꝫ in oibꝰ ꝑdicti codicis[z] mēbris antinomia (ſic em̄

ad ordinationem.
x ¶ Trāſlata ſit. i. conceſſa. ſic. ff. de offi. eius cui man. eſt iur. l. j. in fi.
y ¶ Nulla. Nota nulluꝫ ꝯtrariū vel ſile in legibꝰ reperiri vel inueniri. vt. j. l. pri. §. per cōtrarium.
z ¶ Codicis. ſ. digeſti.

Textꝰ ibi: oia. hec verba ponūt in glo. ſup verbo greci: in c. vt veterū. diſ. ix.

Tex. ibi: facimꝰ. ꝯcor. glo. fi. i. c. j. extra d trāſact. vbi hec v̄ba formaliṫ recitāṫ.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a vetuſtate greco vocabulo nũcupat) aliquẽ ſibi vendi
cet locũ: ſꝫ ſit vna ꝯcordia: vna ꝯſequẽtia: aduerſario ne
minẽ ꝯſtituto. Sꝫ ⁊ ſilitudinẽ ſm ꝙ dictũ eſt ab hmõi
ꝯſummatiõe volumᵒ exulare: ⁊ ea q̃ ſacratiſſimis ꝯſtõ
nibᵒ q̃s i codicẽ nr̃m redegimᵒ cauta ſunt iterũ poni ex
veteri iure nõ ꝯcedimᵒ: cũ diualiũ ꝯſtõnũ ſãctio ſufficit
ad coꝝ auctoritatẽ. niſi forte ꝓpter diuiſionẽ aut ꝓpter
repletionẽ: vel ꝓpter pleniorẽ indaginẽ hoc ꝯtigerit. et
hoc tñ ꝑraro: ne ex cõtinuatione hmõi lapſus: oriat ali
quid in tali prato ſpinoſum. ¶ Sꝫ ⁊ ſi q̃ leges in veteri
bus libris poſite iã ꝑ deſuetudinẽ abierũt: nullo mõ vo
bis eaſdẽ ponere ꝑmittimᵒ: cũ h̃ tñmodo obtinere vo
lumᵒ: q̃ vel iudicioꝝ frequẽtiſſimᵒ ordo exercuit: vel lõ
ga cõſuetudo huius alme vrbis cõꝓbauit: ſm ſaluij
iuliani ſcripturã [a]: q̃ indicat oẽs debere ciuitates ꝯſuetu
dinẽ rome ſequi ⁊ leges: que caput eſt orbis terraꝝ: nõ
ipſam alias ciuitates. ¶ Romã aũt intelligẽdũ eſſe non
ſolũ veterẽ etiã: ſed regiã noſtrã que deo ꝓpitio cũ me
lioribus cõdita eſt augurijs. ¶ Jdcoq̧ iubemus duobᵒ
iſtis codicibus [b] oĩa gubernari. vno ꝯſtitutionũ: altero
iuris enucleati ⁊ in futuro codice [c] cõponendi: vel ſi qd
aliud a nobis fuerit promulgatũ inſtitutionum vicem
obtinẽs [d]: vt rudis animus ſtudioſi ſimplicibus enutri
tus facilius ad altioris prudẽtie redigat ſciẽtiã. ¶ No
ſtram autẽ cõſummationẽ que a nobis deo annuẽte cõ
ponetur / digeſtoꝝ ⁊ pandectaꝝ nomẽ habere ſanximᵒ:
in illis iuriſperitis in poſterũ audẽtibus cõmentarios [e]
illi applicare: ⁊ v̓boſitate ſua ſupradicti codicis [f] cõpen
dium confundere: queadmodũ ⁊ in antiquoribus tꝑibᵒ
factũ eſt. cũ ꝑ ꝯrias interpretãtiũ ſentẽtias totũ ius pe
ne ꝯturbatũ eſt. ¶ Sed ⁊ ſufficiat ꝑ indices tñmodo et
tituloꝝ ſubtilitatẽ (q̃ paratitia nũcupat) quedã admo
nitoria [g] eius facere: nullo ex interpretatione [h] eoꝝ vitio
oriundo. ¶ Ne aũt per ſcripturã aliqua fiat in poſterũ
dubitatio: iubemᵒ nõ per captiones ſignoꝝ ⁊ cõpẽdio
ſa enigmata: (q̃ multas ꝑ ſe ⁊ per ſuũ vitiũ antinomias
induxerũt) eiuſdẽ codicis textũ cõſcribi: etiã ſi numerᵒ
libroꝝ ſignificat [i] aut aliud qcq̃. Nec etẽ h̃ ꝑ ſpecialia
ſigna numeroꝝ manifeſtari: ſꝫ ꝑ lr̃aꝝ ꝯſequẽtiã expla
nari ꝯcedimᵒ. ¶ Hec oĩa igit deo placido facẽ tua pru
dentia vna cũ alijs facũdiſſimis viris ſtudeat. ⁊ tã ſub
tili ꝙ celerrimo fini tradere: vt codex [k] cõſummatus ⁊ i
l. libros digeſtus [l] nobis offerat in maximã ⁊ eternã rei
memoriã: deiq̧ oĩpotẽtis ꝓuidentie augmẽtum: noſtri
imperij noſtriq̧ miniſterij gloriam.

Impe. Flauius iuſti. ad ſenatũ ⁊ ad oẽs pplos. Lex. ij.

TAnta circa nos diuie humanitatis eſt ꝓuidẽtia:
vt ſemꝑ eternis liberalitatibᵒ nos ſuſtentare di
gnet. Poſt bella eñ parthica eterna pace ſopita / poſt
vuandalicã gentẽ ereptã ⁊ chartaginẽ: imo magis oẽs
libiã romano imperio iterũ ſociatã: ⁊ leges antiq̃s iã ſe
nio pregrauatas ꝑ noſtraꝫ vigilãtiã ꝑbuit in nouã pul
chritudinẽ ⁊ moderatũ ꝑuenire cõpẽdiũ: qđ nemo ante
noſtrũ imperiũ vnq̃ ſperauit: neq̧ hũano ingenio poſſi
bile eſſe penitᵒ exiſtimauit. Erat eñ mirabile romanã
ſanctionẽ ab vrbe ꝯdita vſq̧ ad noſtri imperij tẽpora:
que [m] pene in mille ⁊ quadringẽtos annos ꝯcurrũt: ite
ſtinis prelijs vacillãtẽ [n]: hocq̧ [o] ⁊ imperiales ꝯſtitutio
nes extẽdentem [p] in vnã reducere conſonantiã: vt nihil
neq̧ [q] cõtrariũ: neq̧ idẽ: neq̧ ſimile in ea inueniat. ⁊ ne
gemine leges pro rebus ſingulis poſite vſq̃ appareãt.
Nãq̧ h̃ celeſte qdẽ ꝓuidẽtie peculiare fuit: hũane v̓o i
becillitati nullo mõ poſſibile. Nos itaq̧ more ſolito ad
immortalitatis ꝑſidiũ [r] reſpeximᵒ: ⁊ ſummo numine in
uocato deũ auctorẽ ⁊ totiᵒ operis ꝑſulẽ fieri optauimᵒ:
⁊ omne ſtudiũ tribuniano viro excelſo magr̃o officioꝝ
et ex q̃ſtori ſacri palatij noſtri ⁊ cõſuli credidimus eiq̧
omne miniſteriũ hmõi ordinatiõis impoſuimus: vt ipe
vna cũ alijs illuſtribus ⁊ prudẽtiſſimis viris noſtrũ de
ſideriũ adimpleret. ¶ Noſtra q̧ꝫ maieſtas ſemꝑ inueſti
gãdo ⁊ ꝑſcrutãdo ea q̃ ab his cõponebant: quicqd du
biũ ⁊ incertũ inueniebat: cũ numine celeſti recte emen
dabat: ⁊ in cõpetẽtẽ formã redigebat. Oĩa igit ſunt ꝯfe
cta dño ⁊ deo nr̃o ieſu xp̃o poſſibilitatẽ tã nobis ꝙ nr̃is
in h̃ ſatellitibus ꝑſtãte. Et ꝑncipales qdẽ ꝯſtõnes. xij. li
bris digeſtas iã ante in codice nr̃o noĩe ꝑfulgẽte contu
limus. ¶ Poſtea v̓o maximũ opus aggrediẽtes: ipſa ve
tuſtatis ſtudioſiſſima oꝑa iã pene ꝯfuſa ⁊ diſſoluta eidẽ
excelſo viro ꝑmiſimus: tã colligere ꝙ certo moderami
ni tradere. ¶ Sꝫ cũ oĩa ꝑcũctabamur a ꝑfato viro excel
ſo ſuggeſtũ eſt duo pene milia libroꝝ eſſe conſcripta: et
pluſq̃ trecies cẽtena milia v̓ſuũ [s] a veteribᵒ effuſa: q̃ ne
ceſſe eẽt oĩa ⁊ legere ⁊ ꝑſcrutari: ⁊ ex his ſiqdẽ optimũ
fuiſſet eligẽ. ¶ Qđ celeſti fulgore ⁊ ſumme trinitat̃ fa
uore ꝯfectũ eſt ſm nr̃a mãdata q̃ ab initio ad meõratũ
virũ excelſuꝫ fecimᵒ. ⁊ in. l. libros oẽ qđ vtiliſſimuꝫ erat
collectũ ẽ: ⁊ oẽs ambiguitates deciſe ſunt: nullo ſeditio
ſo relicto. ¶ Nomẽq̧ libris impoſuimᵒ digeſtoꝝ ſeu pã
dectaꝝ: q̃ oẽs diſputationes ⁊ deciſiones in ſe habẽt le
gitimas. Et qđ vndiq̧ fuit collectũ: hic in ſinus ſuos re
ceperũt [t] in centũ qnquaginta pene milia v̓ſuũ totũ opᵒ
ꝯſummãtes: ⁊ i ſeptẽ partes eos [v] digeſſimᵒ: nõ ꝑperã:
neq̧ ſine rõne: ſꝫ in numeroꝝ naturã [x] ⁊ artẽ reſpiciẽtes:
⁊ ꝯſentaneã eis [y] diuiſionẽ partiũ ꝯficiẽtes. Jgit prima
qdem pars totius ꝯtextus q̃ grece Proca nũcupat: in
quattuor libros ſepoſita eſt. ¶ Scđs aũt articulᵒ ſeptẽ
libros hꝫ qui de iudicijs appellat. Jn tertia v̓o ꝯgrega
tione oĩa q̃ de rebᵒ noĩant cõtulimᵒ / octo libris eis de
putatis. Quartᵒ aũt locus q eſt totiᵒ cõpoſitiõis quaſi
quidã vmbilicus: reliquos octo libros ſuſcepit: in qui
bus oĩa q̃ ad hypothecã pertinẽt repoſita ſunt: nõ vt in
pignoraticia actione in libris de rebus poſita multũ di
ſtarẽt. Alio libro eidẽ inſerto volumine q ediliũ edictuꝫ
et redhibitoriã actionẽ ⁊ duplã ſtipulationẽ que de eui
ctionibᵒ ꝓpoſita eſt ꝯtinet: q2 hec oĩa titulis emptionũ
et vẽditionũ ꝯſentanea ſunt: ⁊ predicte actiones quaſi
pediſſeque illaꝝ ab initio ꝓceſſerũt: in vetuſtioris qdẽ
edicti ordinatione in loca deuia ⁊ multo diſtãtia deua
gãtes: per noſtrã aũt ꝓuidẽtiã [z] his ꝯgregate: cũ opor
tuerat ea q̃ de eodem pene loquũtur in cõfinio ponere.
¶ Alius itaq̧ liber poſt duos primos nobis excogitatᵒ
eſt de vſuris ⁊ traiecticijs pecunijs: ⁊ de iſtrumẽtis ⁊ te
ſtibus ⁊ ꝓbationibus: necnõ ꝑſumptionibus: ⁊ memo
rati tres ſingulares libri iuxta cõpoſitionẽ de rebᵒ poſi
ti ſunt. ¶ Poſt hos ſi q̃ de ſpõſalibᵒ vel nuptijs vel do
tibᵒ vel legibᵒ dicta ſũt repoſuimᵒ: tribᵒ libroꝝ volumi
nibᵒ ea ꝯcludẽtes. De tutelis aũt ⁊ curationibᵒ gemi
nos libros ꝯſcripſimᵒ ⁊ memoratã ordinationẽ octo li
broꝝ mediã totiᵒ oꝑis repoſuimᵒ: oĩa vndiq̧ tã vtiliſſi
ma ꝙ pulcherrima iura ꝯtinẽtẽ [a]. ¶ Quitᵒ aũt exorit no
bis digeſtoꝝ articulᵒ in q̃ de teſtamẽtis vel codicillis tã
priuatoꝝ ꝙ militũ oẽ qcqd antiqtᵒ dictũ eſt: vt inueniat
qs depoſitũ: qui [b] de teſtamẽtis appellat. ¶ De legatis
aũt ⁊ fideicõmiſſis qnq̧ libroꝝ nũerus aggregatus eſt.
Cũq̧ nihil tã peculiare fuerat ꝙ vt legat̃ qdẽ legis fal
cidie narratio [c]: fideicõmiſſis aũt ſenatuſcõſulti trebel
liani [d] ſingulis libris vtriq̧ coꝝ applicat̃ tota pars qnta
in nouẽ libros coadunata eſt. ¶ Solũ aũt ſenatuſc. tre
bellianũ ponẽdũ eſſe exiſtimauimᵒ. ¶ Captioſas eteñ
⁊ ipſis veteribᵒ odioſas pegaſiani ſenatuſcõſulti ãba
ges ⁊ vtriuſq̧ ſenatuſcõſulti ad ſe tã ſuꝑuacuas ꝙ ſcru
puloſas diuerſitates reſpuẽtes [e]: totũ ius ſuꝑ his poſitũ
trebelliano ſenatuſ. adiudicauimᵒ. Sꝫ i his nihil de ca
ducis a nobis memoratũ eſt. ne cã q̃ in rebᵒ nõ ꝓſpere
geſtis ⁊ triſtibᵒ tꝑibᵒ romanis increbuit calamitatibᵒ:
bello coaleſcens ciuili in nr̃is remaneat tꝑibᵒ: q̃ fauor
celeſtis ⁊ pacis vigor firmauit: ⁊ ſuꝑ oẽs gentes in bel
licis victorijs poſuit: ne luctuoſum monumẽtum [f] leta
ſecula

a ¶ Rome ſeq. vt ff. de leg. ⁊ ſenatuſcõ. de quibus Jtem no. romaꝫ caput orbis.
b ¶ Codicibus. i. codice ⁊ digeſto.
c ¶ Codice. id eſt digeſto.
d ¶ Obtinens. repete iubemᵒ.
e ¶ Cõmẽtarios. ſ. faciẽdo ⁊ addendo nouas leges. Nã ñ ꝓhibet exponi iſtas: ſꝫ veriᵒ eſt ꝙ reprobet / vt ſtatim pꝫ.
f ¶ Codicis. i. digeſti.
g ¶ Admõitoria. ſigna antiqua q̃ vicẽ tenẽt ꝯcordãtiarũ.
h ¶ Ex interꝑtatiõe ꝺ q̃ dixi. ſ. ꝺ legi. ⁊ cõſti. l. j.
i ¶ Significat. q2 dicit iul. li. x. ꝯtinue em̃ dꝫ ſcribi.
k ¶ Codex. id ẽ digeſtum.
l ¶ Digeſtus. id eſt factus.
Tanta.
m ¶ Que ſcꝫ tẽpora.
n ¶ Vacillãtẽ. ſ. ſanctionẽ ⁊ vocat tã imperatoruꝫ ꝙ alioꝝ leges ſanctionẽ.
o ¶ Hoc. ſ. antiquũ ius.
p ¶ Extẽdẽtẽ. repete ſanctionem.
q ¶ Neq̧ cõtrariuꝫ. neq̧ ideꝫ. niſi iurꝫ diuiſione adiuuetur vt ꝭ. l. pri. §. nulla. ⁊ de nouo codi
ce faci. §. qbus.
r ¶ Preſidiuꝫ. id eſt deũ qui eſt preſidium mortis.
s ¶ Centena milia v̓ſuũ. v̓ſus appellat leges. vl̓ paragꝛphos vel rñſa.
t ¶ Receperũt. ſcꝫ digeſtũ.
v ¶ Eos. ſ. verſus.
x ¶ Naturã ⁊ arteꝫ. Cõſtat em̃ ex dignioribᵒ partibus. ſ. tribus. ⁊ ſic ex trinitate ⁊. iiij. ⁊c. ſic ex quattuor elemẽtis ⁊ icipit hic libruꝫ. ff. diuidẽ.
y ¶ Eis. verſibus.
z ¶ Prouidẽtiam. i. digeſtoꝝ cõpilationem.
a ¶ Continẽtẽ. ſ. ordiationẽ.
b ¶ Qui. ſ. articulᵒ ſꝫ alij libri ei adijciũt
c ¶ Narratio. ſubaudi adiũgatur.
d ¶ Trebelliani. repete. ſ. narratio adiũgatur.
e ¶ Reſpuẽtes. ſ. nos.
f ¶ Monumẽtũ. ſ. memoria.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

ſeculaꝝ umbrare cōcedat. ¶ Sexta vo pars digeſtoꝝ
exoritur: in qbus oēs bonoꝝ poſſeſſiones poſite ſunt: q̃
tam ad ingenuos q̃ ad libertinos reſpiciunt: ⁊ ius oīe
qđ de gradibus ⁊ affinitatibꝰ deſcēdit: legitimeq̄ he-
reditatis: ⁊ oīs ab inteſtato ſucceſſio: ⁊ tertullianū ⁊ or-
phicianū ſenatuſconſultū: ex quibus matres ⁊ filij inui
cem ſibi heredes exiſtūt: in geminos libros cōtulimus:
bonoꝝ poſſeſſionis multitudinē in cōpendioſum et ma
nifeſtiſſimū ordinē cōcludētes. ¶ Poſt hec ea q̃ de ope-
ris noui nūciationibus dāniq̄ infecti ⁊ ꝑ edificijs diru
tis ⁊ coꝝ inſidijs: ⁊ q̃ de aqua pluuiali arcēda veteribꝰ
auctoribꝰ placita ſunt: necnō de publicanis ⁊ donatio-
nibus tam inter viuos q̃ mortis cauſa ꝯficiendis: cau-
ta legibus inuenimus: in librū ſingularem deduximus.
¶ De manumiſſionibus autē ⁊ de liberali cauſa aliꝰ li-
ber reſpondit. ¶ Queadmodum de acqſitione tā dnij q̃
poſſeſſiōis ⁊ titulis qui eā inducūt multe ⁊ varie lectio-
nes vni ſunt inſerte volumini: alio libro deputato: his q
iudicati vel in iure cōfeſſi ſunt: ⁊ de bonoꝝ detētionibꝰ
et vēditionibus: ⁊ vt ne quid in fraudē creditorum fiat.
¶ Poſtq̃ oia hec iterdicta glomerata ſunt: ⁊ deinceps
exceptiones de tēpoꝝ ꝓlixitatibus: ⁊ de obligationibꝰ
⁊ actionibus liber iterū ſingularis extenditur. Ut pre-
fata ſexta pars totius digeſtoꝝ voluminis: octo libris
diffiniat. ¶ Septimꝰ autē ⁊ nouiſſimꝰ articulus dige
ſtorū ſex libris formatus eſt. quo de ſtipulationibꝰ ſeu
verborū obligationibus ⁊ fideiuſſoribus ⁊ mandatori
bus: necnon nouationibus / ⁊ ſolutionibus / ⁊ acceptila
tionibus: ⁊ de pretorijs ſtipulationibꝰ oīe quidē ius[a]
inuenitur gemino volumine inſcriptū eſſe: qđ in libris
antiqs nec numerare poſſibile fuit. Et poſt hec duo ter
ribiles libri ſunt ꝓ delictis priuatis ⁊ extraordinarijs:
necnon publicis criminibus: q oēm cōtinēt ſeueritatē /
penarūq̄ atrocitatē. ¶ Quibus permixta ſunt ⁊ ea que
de audacibus hoibꝰ cauta ſunt: ⁊ qui ſe celare conātur
⁊ contumaces exiſtunt: ⁊ de penis que condēnatis infli
gunt vel concedūtur. necnon de coꝝ ſubſtātijs. ¶ Liber
aūt ſingularis ꝓ appellationibus nobis excogitatꝰ eſt
cōtra ſentētias: tam ciuiles q̃ criminales cauſas finien
tes. ¶ Cetera autē omnia que ꝓ municipalibꝰ vel de-
curionibus ⁊ muneribus vel publicis operibus vel nū
dinis ⁊ pollicitationibus ac diuerſis cognitionibus ⁊
cenſibus ⁊ ſignificationibus verboꝝ a veteribꝰ inuen-
ta ſunt: queq̄ regulariter[b] diffinita in ſe recipit: qnqua
geſimus totius cōſummatiōis ꝑfectus[c]. ¶ Que oia[d]
confecta ſunt per virum excelſum: necnō magiſtrū pru
dentiſſimū ⁊ queſtorē ⁊ cōſulē tribunianū: qui ſimiliter
eloquētie ⁊ legitime ſcientie artibus decoratus in ipſis
rerum experimētis emicuit: nihilq̄ maius nec charius
noſtris vnq̃ iuſſionibus duxerit: necnō per alios viros
magnificos ⁊ ſtudioſiſſimos perfecta ſunt. id eſt. Con
ſtātinū virū illuſtrē comitē ſacraꝝ largitionū: ⁊ magrꝫ
ſcrinij libroꝝ ſacrarūq̄ cognitionū: qui ſemꝑ nobis ex
bona opinione ⁊ gloria ſeſe cōmēdauit. ¶ Necnō theo-
philum virum illuſtrem magiſtrum iuriſq̄ peritum in
hac ſplendidiſſima ciuitate laudabiliter optimam le-
gum gubernationē extēdentem[e]. ¶ Et dorotheū virū
illuſtrē ⁊ facundiſſimū queſtorem quem in berytēſium
ſplendidiſſima ciuitate leges diſcipulis tradētē ꝓpter
eius optimā opinionem et gloriā ad nos deduximus:
participēq̄ huius operis fecimus. ¶ Sed anatoliū vi
rum illuſtrem magiſtrum qui ⁊ ipſe apud berytēſes iu-
ris interpres cōſtitutꝰ ad hoc opus adiectus eſt. vir ab
antiqua ſtirpe legitima ꝓcedēs: cū ⁊ pater eius leontiꝰ
et auus eudoxiꝰ qui poſt patriciū inclyte recordationis
queſtorē ⁊ anteceſſorē: ⁊ leontiū virū glorioſiſſimū pre-
fectorū conſularē atq̄ patriciū filium eius optimā ſui
memoriā in legibus reliqrunt. ¶ Necnō ⁊ cratinū virū
illuſtrē ⁊ comitē ſacraꝝ largitionū ⁊ optimū ātecceſſorē

a ¶ Ius. repete poſitum eſt.

b ¶ Regular. ter. hic appa-ret q̃ regule iuriſ. ſūt. de. ff.

c ¶ Perfectus. l. liber.

d ¶ Que oia ⁊c.

e ¶ Extēdentem. i. docentē.

huius alme vrbis conſtitutum: qui omnes ad predictū
opus electi ſunt: vna cū ſtephano mēna ꝓſdocio euto-
linio. Thimoteo: leonide: leontio: platone: iacobo: con-
ſtan. Joanne viris prudentiſſimis: qui patroni quidē
ſunt cauſaꝝ apud maximā ſedem prefecture que orien
talibus ꝓtorijs preſidet. ¶ Omnes autē ſue virtutis
teſtimoniū vndiq̄ accipientes: ⁊ a nobis ad tanti ope-
ris conſummationē electi ſunt: ⁊ cū omnes in vnū con-
uenerunt gubernatione tribuniani viri excelſi: vt tātū
opus nobis auctoribus poſſint cōficere: deo ꝓpitio in
quinquaginta libros opus conſummatū eſt. ¶ Tanta
aūt a nobis antiqtati habita eſt reuerētia: vt noia pru-
dentiū taciturnitati tradere nullo patiamur modo: ſed
vnuſqſq̄ coꝝ qui auctor legis fuit noſtris digeſtis iſcri
ptus eſt: hoc tantūmodo a nobis effecto vt ſi qd in legi
bus coꝝ eſſet ſuꝑuacuū vel imperfectū: aut minus ido-
neum viſum eſt: vel adiectionē vel diminutionē neceſſa
riam accipiat: ⁊ rectiſſimis regulis tradat. Et in mul-
tis ſilibus vel cōtrarijs qđ rectius habere apparebat /
hoc pro alijs oibus poſitū eſt. ¶ Unaq̄ oibꝰ auctorita-
te indulta: vt qcqd ibi ſcriptū eſt[f] hoc noſtrū appareat:
⁊ ex noſtra volūtate cōpoſitū. nemine audēte cōparare
ea q̃ antiqtas habebat: ⁊ q̃ nr̃a auctoritas introduxit.
¶ Quia multa ⁊ maxima ſunt q̃ ꝓpter vtilitatē rerū trāſ
formata ſunt: adeo vt et ſi principalis ꝯſtitutio fuerat i
veteribus libris relata: neq̄ ei pepercimꝰ: ſed hanc cor
rigēdā eſſe putauimus: ⁊ in melius reſtaurandā. noibꝰ
eīn veteribus relictis quicqd legū veritati decoꝝ et ne-
ceſſarium fuit / h̄ nr̃is emēdationibꝰ ſeruauimus. Et
ꝓpter hanc cauſam ⁊ ſi qd inter eos dubitabat h̄ iā in
tutiſſimā ꝑuenit quietē nullo titubāte relicto. ¶ Sꝫ cū[g]
ꝓſpeximus q̃ ad portandā tāte ſapiētie molē nō ſunt
idonei hoīes rudes: ⁊ q in ꝑmis legū veſtibulis ſtantes
intrare ad archana coꝝ ꝓperāt: ⁊ in aliā mediocrē eru-
ditionē ꝓperādā eſſe cēſuimus: vt ſub ea colorati: ⁊ q̄ſi
ꝑnitus oīm imbuti poſſint ad penetralia coꝝ intrare:
⁊ formā legū pulcherrimā nō cōniuētibꝰ oculis accipe.
Et ideo tribuniano viro excelſo q ad totius operis gu
bernationē electus eſt: necnō theophilo ⁊ dorotheo vi-
ris illuſtribꝰ ⁊ facūdiſſimis ātecceſſoribꝰ accerſitis mā
dauimꝰ: quatenus libris quos veteres cōpoſuerūt: qui
prima legū argumēta cōtinebāt. ⁊ vndiq̄ inſtitutiones
vocabant ſeparatim collectis qcqd ex his vtile ⁊ aptiſſi
mū ⁊ vndiq̄ ſit elimatū: ⁊ rebus q̃ in pn̄ti euo in vſu ver
tunt ꝯſentaneū inuenit: h̄ ⁊ capere ſtudeāt: ⁊ quattuor
libris iponere: ⁊ totiꝰ eruditiōis ꝑma fundamēta atq̄
elemēta ponere. qbus iuuenes ſuffulti poſſint grauiora
et perfectiora ſcita legū ſuſtētare. Admonuimus autē
eos vt memores etiā noſtraꝝ fiāt ꝯſtōnū: quas ꝓ emē-
datione iuris ꝓmulgauimꝰ: ⁊ in ꝯfectione inſtitutionū
⁊ eandē emendationē ponere nō morent: vt ſit manife-
ſtum ⁊ qđ antea vacillabat: ⁊ qđ poſtea in ſtabilitatē re
dactū eſt: qđ opus ab his ꝑfectū: vt nobis oblatū ⁊ reli
ctū eſt: ⁊ ꝓno ſuſcepimꝰ aīo: ⁊ nr̃is ſenſibꝰ nō indignū
eſſe iudicauimus. Et predictos libros ꝯſtitutionū vicē
habere iuſſimꝰ: qđ in oratione noſtra quā eiſdē libris
propoſuimꝰ apertius declarat. ¶ Omē igit romani iuris
diſpoſitione cōpoſita: ⁊ in tribꝰ voluminibꝰ. i. inſtitutio
nū ⁊ digeſtoꝝ ſeu pandectaꝝ: necnō ꝯſtitutionū ꝑfecta:
et tribꝰ annis[h] ꝯſummata: q̃ vt ꝑmū ſperari cepit: ne-
q̄ in totū decēniū cōpleri ſperabat: oipotenti deo ⁊ hāc
operā ad hoīm ſuſtentationē pijs obtulimus animis:
vberesq̄ grās maxime deitati reddidimꝰ: q̃ nobis ꝓſti
tit / ⁊ bella feliciter agere: ⁊ honeſta pace potiri: ⁊ nō tm̄
nr̃o: ſꝫ etiā oi euo / tā inſtāti q̃ poſteriori leges optimas
ponere. ¶ Oibus itaq̄ hoibus eandē ſanctionē manife
ſtam facere neceſſariū eſſe ꝓſpeximus: vt ſit eis cognitū
q̄nta ꝯfuſione ⁊ infirmitate abſoluti: in q̄ntā moderatio-
nem ⁊ legitimā veritatē ꝑuenerūt: legeſq̄ in poſterū ha

f ¶ Scriptū. ē. hoc no. s. eo. l. pri. §. hec omnia.

g ¶ Sed cum. Nūc mādat inſtitutiōes fieri.

h ¶ Et tribus ānis. Not. tribꝰ annis factas leges qđ fac ad id qđ no. s ō iuſti. co. cōfir. in fi. Itē no. viliſſima pecunia poſſe libros cōparari. qđ falſum eſt hodie.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

beāt tā directas ꝙ ꝯpēdioſas: oibuſq; i ꝓ̄ptu poſitas: ⁊ ad poſſidēdos libros eaꝝ facilitatē idoneas: vt nō mole diuitiaꝝ expēſa poſſint hoīes ſupuacue legū mľtitudinis adipiſci volumia: ſꝫ viliſſima pecūia facilis eoꝝ ꝯparatio pateat: tā ditiorib⁹ ꝙ tenuiorib⁹ minimo ꝑcio magna prudētia reparāda. ¶ Si qd[a] aūt i tāta legū cōpoſitiōe q̄ ab imēſo libroꝝ nūero collecta ē ſilr̄ forſitā raro inueniať: nemo h̄ vituperādū exiſtimet: ſꝫ ꝑmū qdē imbecilitati hūane (q̄ naturalr̄ ineſt) h̄ inſcribat: qꝛ oim hr̄e memoriā: ⁊ penit⁹ i nullo peccare diuinitatꝭ magis ꝙ mortalitatis eſt: qd̄ ⁊ a maiorib⁹ dictū eſt. Demū ſciat ꝙ ſimilitudo i qbuſdā ⁊ his breuiſſimis aſſumpta nō inutilis eſt: ⁊ nec citra nr̄m ꝓpoſitū h̄ ſubſecutū. ¶ Aut cū ita lex neceſſaria erat vt diuerſis titulis ꝓpť rerū cognitionē applicari eā opteat: aut cū fuerat alijs diuerſis ꝑmixta: ipoſſibile erat eā ꝑ ꝑtes detrahi: ne ius totū ꝯfūdať: ⁊ i his ꝑtib⁹ i qb⁹ ꝑfectiſſime iuſſiōes veteꝝ expoſite fuerāt: qd̄ ꝑticulati i eas fuerat ſparſuꝫ h̄ diuidē: ac ſeparē penit⁹ erat iciuile: ne tā ſenſus ꝙ aures legentiū ex h̄ ꝑturbenť. ¶ Siliq; mō ſi qd ꝑncipalib⁹ ꝯſtōnib⁹ cautuꝫ eſt. h̄ i digeſtoꝝ volumie poni nullo ꝯceſſim⁹ mō: q̄ſi cōſtitutionū recitatiōe ſufficiente: niſi h̄ raro ex ijſdeꝫ cauſis qb⁹ ſilitudo aſſumpta eſt. ¶ Cōtrariū[b] aūt aliqd in h̄ codice[c] poſitū nullū ſibi locū vēdicabit: nec inueniť ſi qs ſubtili aio diuerſitatꝭ rōnes excutiat: ſꝫ ē aliqd nouū inuētū vel occulte poſitū qd̄ diſſonātie q̄relā diſſoluit ⁊ aliā naturā iducit diſcordie fines effugiēteꝫ. Sꝫ ⁊ ſi qd forſitā ꝑtermiſſuꝫ eſt qd̄ i tātis milib⁹ q̄ſi i ꝓfūdo poſitū latitabat: ⁊ cū idoneū fuerat poni obſcuritate iuolutuꝫ neceſſario derelictū eſt: qs h̄ rep̄hendē recto poſſit aio: Prio qdeꝫ ꝓpť igenij mortalis exiguitateꝫ. Demū ꝓpter ipſi⁹ rei vitiū: qd̄ mulťꝭ iutilib⁹ ꝑmixtū nullā ſibi ad erudiendū ꝑbuit copiā. ¶ Deide qꝛ mľto vtili⁹[d] eſt pauca idonea effundere: ꝙ multꝭ iutilibus hoīes ꝑgrauari. ¶ Mirabile aūt aliqd ex his libris emerſit ꝙ mľtitudo antiq̄ p̄ñte breuitate paucior iueniť. ¶ Hoīes etenī qui añ lites agebāt: lꝫ mľte leges fuerāt poſite: tn̄ ex paucis lites ꝑferebāt: vľ ꝓpť inopiaꝫ libroꝝ qd̄ cōparare eis ipoſſibile erat: vľ ꝓpť ipſaꝫ inſciaꝫ ⁊ volūtateꝫ iudicum magis ꝙ legitima auctē lites dirimebanť. In p̄ñti aūt ꝯſummatiōe nr̄oꝝ digeſtoꝝ extanť leges collecte ſunt volumib⁹: q̄rū noia ⁊ antiqores hoīes nō dicim⁹ neſciebāt: ſꝫ nec vnq̄ audiebāt: q̄ oia collecta ſunt ſub ba āpliſſima ꝯgregata: vt egena qdē āntiq̄ mľtitudo iueniať: opulentiſſima aūt breuitas nr̄a efficiať. ¶ Antiq̄ aūt ſapientie libroꝝ copiā maxie. Tribunian⁹ vir excellētiſſim⁹ ꝑbuit: i qb⁹ multi fuerāt: ⁊ ipſis erudiſſimis hoīb⁹ icogniti: qb⁹ oib⁹ ꝑlectꝭ qcqd ex his pulcherrimū erat h̄ ſeno tū i optimā nr̄aꝫ cōpoſitionē ꝑuenit. Sꝫ hui⁹ opis ꝯditores nō ſolū ea volumia ꝑlegerūt ex qb⁹ leges poſite ſunt: ſꝫ ēt ⁊ alia mľta: q nihil vel vtile vel nouū i eis inueniētes qd̄ exceptū nr̄is dige. applitarēt optio aio reſpuerūt. ¶ Sꝫ qꝛ diuie[e] qdē res ꝑfectiſſime ſūt: hūani vō iuris ꝯditio ſꝑ in ifinitū decurrit: ⁊ nihil eſt i ea qd̄ ꝑpetuo ſtare poſſit. mľtas etenī formas edē natura nouas deproperat: nō deſperam⁹ q̄dā poſtea emergi negocia: q̄ adhuc legū laq̄is nō ſunt inodata. ¶ Si qd igiť tale ꝯtigerit/ auguſtū iplorecť remediū. Qꝛ iō iperialē fortunaꝫ reb⁹ hūanis de⁹ ꝑpoſuit: vt poſſit oia q̄ nouiter ꝯtigūt: ⁊ emēdare ⁊ cōponē: ⁊ modis ⁊ regulis cōpetētib⁹ tradere: ⁊ h̄ nō ꝑmū a nobis dictuꝫ eſt: ſꝫ ab antiq̄ deſcēdit ꝓſapia: cū ⁊ ipē iulian⁹ legū ⁊ edicti ꝑpetui ſubtiliſſim⁹ ꝯditor ſuis libris h̄ retulit: vt ſi qd ipfectū iueniať ab iperiali ſanctiōe h̄ repleat. Et nō ipſe ſol⁹ ſꝫ ⁊ diu⁹ adrianus i cōpōne edicti: ⁊ ſenatuſcōſulto (qd̄ eā ſecutū eſt) h̄ aptiſſime diffiniuit: vt ſi qd i edicto poſitū nō iueniať: h̄ ad ei⁹ regulas eiuſq; ꝯiecturas ⁊ imitationes poſſit noua inſtruē auctās. ¶ Hec igiť oia ſciētes p̄rēs ꝯſcripti ⁊ oīs orbis terraꝝ hoīes: gr̄as qdē āpliſſimas agite ſumme diuinitati: q̄ nr̄is tꝑib⁹ tā ſaluberrimū op⁹ ſeruauit. ¶ Quod cū āntiq̄tas digna diuio nō ē viſa iudicio: h̄ nr̄is tꝑib⁹ idultuꝫ eſt. ¶ Has itaq; leges ⁊ adorate ⁊ ſeruate oib⁹ antiqorib⁹ qeſcētib⁹. ¶ Nemoq; vr̄m audeat vel cōꝑare eas ꝑorib⁹: vel ſi qd diſſonās i vtroq; eſt requirere: qꝛ oē qd̄ h̄ poſitū eſt vnicū ⁊ ſolū obſeruari cēſemus. ¶ Nec i iudicio nec i alio certamie vbi leges neceſſarie ſunt ex alijs libris (niſi ab ijſdē inſtōnib⁹ nr̄iſq; dige. et ꝯſtōnib⁹ a nobis cōpoſitis vel ꝓmulgatꝭ) aliqd vel recitare vel oſtēdē coneť: niſi temerator velit falſitatꝭ crimini ſubiect⁹: vna cū iudice q ei audiētiā accōmodauit penis grauiſſimis laborare. ¶ Nec aūt icognitū vobis fiat: ex qb⁹ veterū libris h̄ ꝯſummatio ordinata eſt: iuſſim⁹ ⁊ h̄ i ꝑmordijs digeſtoꝝ nr̄oꝝ iſcribi/ vt manifeſtiſſimū fit: ex qb⁹ legiſlatorib⁹ qbuſq; libris eoꝝ: ⁊ q̄t milib⁹ h̄ iuſtitie romane tēplū edificatū eſt. ¶ Legiſlatores auteꝫ vel cōmētatores eos elegim⁹: q digni tāto ope fuerāt: ⁊ q̄s anteriores ꝑijſſimi ꝑncipes admittē nō ſunt idignati: oib⁹ vno dignitatꝭ apice ipartito: nec ſibi aliquā prerogatiuā vendicāte. ¶ Cū enī ꝯſtōnum vices ⁊ has leges obtinē cenſuim⁹: q̄ſi ex nobis ꝓmulgatas: qd āpli⁹ aut min⁹ i qbuſdā eē itelliganť: cū vna dignitas: vna ꝑtās: oib⁹ eſt indulta. ¶ Hoc aūt qd̄ ab initio nobis viſuꝫ eſt: cuꝫ h̄ op⁹ fieri deo annuēte mādauim⁹: tēpeſtiuū nobis vr̄ ⁊ i p̄ñti ſancire: vt nemo neq; eoꝝ q in p̄ñti iuris peritiā hn̄t: nec q poſtea fuerint/ audeāt cōmentarios ijſdē legib⁹ annectē: niſi tm̄ ſi velint eas i grecā vocē trāſformare ſub eodē ordine: eaq; ꝯſequētia ſub q̄ voce romana poſite ſunt: h̄ qd̄ greci grecū dicūt: ⁊ ſi q forſitā ꝑ titulo ſubtilitatē annotare maluerint: ⁊ ea q̄ ꝑaptira nūcupanť[f] cōponē. alꝭ aūt leguꝫ interp̄tatiōes (imo magis ꝑuerſiōes) eos iactare nō ꝯcedim⁹: ne vbōſitas eorū aliqd̄ legib⁹ nr̄is afferat ex ꝯfuſione dedec⁹: qd̄ et in antiqs edicti ꝑpetui ꝯmētatorib⁹ factū eſt: q op⁹ moderate ꝯfectū huc atq; illuc i diuerſas ſnias ꝓducētes in infinitū detraxerūt: vt pene oēm romanā ſanctionē cernere eſſe ꝯfuſam[g]: qd̄ ſi paſſi nō ſum⁹ quēadmodū poſteritatis admittať vana diſcordia. Si qd aūt tale facere auſi fuerint: ipſi qdē falſitatꝭ rei ꝯſtituanť: volumia aūt eoꝝ oīnō corrūpanť. ¶ Si qd vō (vt ſupra dictū ē) ambiguū fuerit viſuꝫ: h̄ ad ipiale culmē ꝑ iudices referať: ⁊ ex auctē auguſta manifeſteť: cui ſoli ꝯceſſuꝫ eſt leges cōdere ⁊ interp̄tari. Eādē autē penā falſitatꝭ ꝯſtituim⁹: et aduerſus eos q i poſteꝝ leges nr̄as ꝑ ſignoꝝ obſcuritates auſi fuerāt ꝯſcribē. Oia enī. i. noia prudētiū ⁊ titulos ⁊ libroꝝ numeros ꝑ ꝯſequētias lr̄aꝝ volum⁹ nō ꝑ ſigna manifeſtari: ita vt q talē librū ſibi cōꝑauerit in q̄ ſigna poſita ſūt i q̄lēcūq; locū libri vľ volumis: ſciat iutilis ſe eē codicis dn̄m. neq; enī lniaꝫ apim⁹ ex tali codice i iudiciuꝫ aliqd recitari: q i q̄cūq; ſua ꝑte ſignoꝝ hꝫ maliciaꝫ. ipē aūt librari⁹ q eas iſcribē auſus fuerit nō ſolū criali pena (ſicut qd̄ dictū ē) plecteť: ſꝫ ēt libri[h] eſtimationē i duplū dn̄o reddat. Et ſi ipſe dn̄s ignorās talē librū vľ ꝯparauerit vľ ꝯfici curauerit: qd̄ ⁊ añ a nob diſpoſitū ē ꝯſtōne: quā ad legū ꝓfeſſores dimiſim⁹. ¶ Leges autē nr̄as q̄s i his codicib⁹. i. inſtōnū ſeu elemētoꝝ: ⁊ digeſtoꝝ vel pādectaꝝ poſuim⁹/ ſuū obtinē robur ex tertio nr̄o feliciſſimo ſancim⁹ ꝯſulatu p̄ñtis duodecime[i] indictiōis. iij. kalʼ. Januarij i oē euū valituras: ⁊ vna cū nr̄is ꝯſtōnibus pollētes: ⁊ ſuū vigorē in iudicijs oſtēdētes: i oibus cauſis ſiue q̄ poſtea emerſerūt ſiue q̄ i iudicijs adhuc ꝑndēt: nec eas iudicialis vel amicabilis forma cōpeſcuit. ¶ Que enī iā vľ iudiciali ſnia finita ſunt: vľ amicabili pacto ſopita: hec reſuſcitari nullo mō volum⁹. ¶ Qū autē ꝓꝑerauim⁹ in tertiū nr̄m ꝯſulatuꝫ ⁊ has leges edere: qꝛ maximi dei ⁊ dn̄i nr̄i ieſu xp̄i auxiliū feliciſſimū euū nr̄e reipublice donauit: cuꝫ i h̄ ⁊ bella ꝑtica abolita ſunt: et quieti ꝑpetue tradita: ⁊ tertia pars mundi nobis accreuit. ¶ Poſt europā enī ⁊ aziam tota labia nr̄o iperio

Deiuris

a ¶ Si qd h̄ not. duo vba bōa. Text⁹ ibi: qꝛ oiꝫ. ꝯcor. c. porrecta. cū glo. ij extra de cōfir. vti. vel iuti. vbi hec vba recitanť formalir̄ et ſūt ab iſta. l. ſūpta.

b ¶ Contrariū. no.

c ¶ Codice. id eſt digeſto.

d ¶ Multo vtilius. no. vt i auté. de referendarijs ſac. palat. col. ij. ⁊ in auť. de tabel. poſt me. co. iiij. ⁊ in decre. xxiij. diſti. c. tales.

e ¶ Sꝫ qꝛ diuie. no. hic auētē. Text⁹ ibi: ſtare poſſit. concor. c. cū adeo. in gl. j. circa ſi. de reſcrip. vbi hec vba recitantur.

f ¶ Nūcupanť. ſ. l. ꝑxi. in ſi. ꝯ hoc dic vt ibi.

g ¶ Confuſam. ſ. facerent.

h ¶ Libri. Nota totuꝫ falſum rōne partis. ſic. ff. d furtis. vulgarꝫ. §. qd̄ ſi totū vas ⁊ ad ſilľ. l. iij. §. ſi qs tabulas. Vel dic ꝯ in iſtis vt j. de trāſ. ſi ex falſis.

i ¶ Duodecime idictionis. ſ. d iuſti. co. ꝯfir. i ſi. ꝯ. So. vt ibi.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

¶ De iuris ꝛ facti ignorātia. ¶ Quia in predictis iurībus quādoq₃ erratur ꝛ in factis. ✠ ideo de hoc ponitur accur. Uel ſic. Dictū eſt. ſ. de legibus ꝙ ab omnibus debent intelligi ꝛ ſciri. Sed q₂ in pactis ꝛ factis. item in cauſis ſepe pretenditur ignorātia tā in iure ꝙ in facto. ideo de ea videamus Azo.

Continuatio rubri. ✠ Iſtā glo. ſequit̄ Iaſ.

adiūcta eſt: ꝛ tāto opi legū caput ipoſitū eſt: oiaq₃ celeſtia dona noſtro tertio cōſulatu indulta ſunt. Itaq₃ oēs iudices nr̄i ꝑ ſua iuriſditione eaſdē leges ſuſcipiāt: ꝛ tā in ſuis iudicijs ꝙ i hac regia vrbe habeant ꝛ ꝓponant: ꝛ p̄cipue vir excelſus hui⁹ alme vrbis p̄fect⁹. Curc aūt erit tribus excelſis p̄fectis p̄torijs tā oriētalib⁹ ꝙ illiricis necnō libicis: per ſuas auctoritates oib⁹ que ſue iuriſditioni ſuppoſiti ſunt: eas manifeſtare.

¶ De iuris et facti ignorantia. Titulus. xxi.

☞ Permittitur militi qui exceptionē peremtoriam per iuris ignorantiam ante ſententiam non obiecit vt eam poſt ſentētiā poſſit opponere. Bal. ꝛ Saly. vel ſic. Miles poteſt exceptionem peremptoriā quā ꝑ errorē iuris omiſit opponere ante ſententiā: opponere etiā poſt ſentētiam q̄ trāſit in rē iudicatā: ꝛ impedire executionem eius ſi facta nō eſt. S₃ poſtꝙ eſſet facta nō poſſet virtute priuilegij militaris ꝓpter hoc retractari. h. d. Pau. de ca.

Impera. Anto. a. Maximo militi. Lex. j.

Quamuis cū cauſam tuam agercs[a] ignorātia iuris propter ſimplicitatē armate[b] militie allegationes competentes omiſeris: tamē ſi nōdum[c] ſatiſfeciſti: permitto[d] tibi ſi ceperis ex ſententia[e] cōueniri: defenſionibus tuis vti[f].

☞ Renūcians hereditati materne eā poſtea non poteſt adire: licet pretēdat iuris ignorantiam. Bal.

Idem. a. iuliano. Lex. ij.

Cum ignorantia iuris facile excuſari nō poſſis[g]: ſi maior annis hereditati matris tue renūciaſti: ſera prece ſubueniri tibi deſideras[h].

☞ Lapſus temporis petendi bonorū poſſeſſionem inducit tacitam ꝛ irreuocabilē repudiationē. Bal. vel ſic. ignorātia iuris non excuſat in lucro ſeu quaſi lucro captando. h. d. Pau. de caſt. ꝛ Saly.

Impa. Phili. a. Marc. Lex. iij.

Si emācipata[i] a patre itra annū bonorū poſſeſſionē petere ceſſaſti: pretēdere iuris ignorantiā nullis rōnibus[k] potes.

☞ Erronea diuiſio errore ꝓbato non officit diuidēti. Et preſumitur error ſi ex poſtfacto apparet rē aliter ſe habere. hoc dicit Bal. vel ſic. Diuiſio facta per verū heredem cum herede putatiuo per ignorātiā iuris vel facti nō preiudicat vero hedi probata veritate. Pau. de. caſt.

Impera. Diocletia. ꝛ maxi. aa. Julia. Lex. iiij.

Si poſt diuiſionē factam[l] teſtamēti vitium in lucem emerſerit: ex his q̄ ꝑ ignorantiā cōfecta ſunt: preiudiciū tibi[m] non cōparabit[n]. ¶ Oſtēde[o] igit̄ apud rectorē virum clariſſimū amicū noſtrū: teſtamentū vel fide[p] veri deficere / vel iuris rōne ſtare non poſſe[q]: vt īfirmata ſcriptura que teſtamēti vice prolata eſt: ſolidā ſucceſſionem obtineas[r].

¶ Quamuis. ✠ ¶ Caſ⁹. Quidā miles ab aduerſario ſuo ꝯuēt⁹ ꝓpter ſimplicitatē armate militie nō militie aduocatorū q ꝙ uis ſit miles tenet̄ tn̄ iura ſcire: ignorātia iuris obmiſit ſuas exceptiones oppone / poſt ſnīā latā ꝛ iudicatā voluit ad eas redire ꝛ eas ꝓponere. q̄ritur qd iuris ſit: R̄n̄. ꝙ ſi aduerſario nōdū ſatiſfecerit / p̄t vti exceptionib⁹ ſicut añ lit. ꝯte. Ui. Ex h̄ tex. no. dū dicit ſi nōdū ſatiſfeciſti a ꝯ̄rio ſenſu ꝙ exceptio q̄ non excludit̄ ꝑ ſnīam excludit̄ ꝑ executionem ſententie. Bal.

a ¶ Ageres. o miles. i. defenderes. ✠ ſic. ff. ꝺ edē. l. j. ī pn̄. ꝛ ꝺ re iu. ſepe. ſic ecōtra. j̄. de teſti. l. j. Uel ꝓp̄e ✠ q₂ q excipit agit. vt. ff. de excep. l. j. nā re⁹ in exceptione fit actor.

b ¶ Armate. Milites ei nr̄os ꝛc. vt. j̄. de iur. deli. l. fi. in p̄n. S₃ qd ſi ruſticus: R̄n̄. ✠ idē ſi nō potuit ꝯſulere peritiores. vt. ff. e. regl̄a. §. ſ₃ iuris. aliud in alijs. vt. j̄. ſen. reſcin. nō poſ. p̄ēptorias. ff. ꝺ bo. poſ. ī bonorū. ſolue ꝑm illā ꝛ diſtingue.

c ¶ Allegationes. i. exceptiones. ſ. p̄emptorias.

d ¶ Permitto. ipſo iure alij per reſtitutionē in integrum.

e ¶ Ex ſentētia. ſ. actione in factū que deſcendit ex ſentētia. vt. j̄. de re. credi. l. actori.

f ¶ Uti. tria ꝓ milite faciūt q₂ miles: q₂ certat ꝺ dāno vitādo. ꝛ q₂ re⁹. ✠ Duo ꝯ̄ eū. ſ. res iudicata: ꝛ iuris ignorātia. Itē no. h̄ caſū vbi p̄ēptoria poſt ſnīā opponit̄. Scd̄s. ff. de re iudi. l. neſenni⁹. §. fi. Tertius. ff. de fideiuſ. ſi fideiuſſores. §. idē rn̄de. Quart⁹. ff. ad maced. tn̄ ſi nō oppoſita. Quint⁹. j̄. de pcu. l₃. Sext⁹. ff. de mīo. l. mior. xxv. an. omiſſā. Ali⁹ vt. ff. ſo. ma. l. ex diuerſo. §. fi. Ali⁹ vbicūq₃ dico iudiciū nullū fuiſſe: q₂ iudex incōpetēs vel excōicat⁹. ✠ vt. j̄. qn̄ ꝓuo. nō eſt ne. ꝑ totū. ꝛ j̄. ſi a nō cōpe. ꝑ totū. l₃ īprop̄e ✠ dicat̄ exceptio h̄ caſu. ꝛ i falſo ꝓcuratore cū nullū ſit iudiciū. vt i. ꝺ. l. l₃. al's aūt p̄ter iſtos caſus poſt ſnīam opponi nō pōt. vt. j̄. ſen. reſcin. nō poſ. p̄ēptorias. De dilatoria dic vt j̄. de ꝓba. l. exceptiōe. Additio. Dic ꝙ idē ē iudiciū ꝺ dilatorijs ſicut de p̄ēptorijs. ſ. ꝙ poterūt opponi poſt ſnīā diffinitiuā. Ful. ꝛ Ia. h̄.

Cum ignorantia. ¶ Caſus. Quidā fecit talē q̄ſtionē. mater mea mortua eſt: ei⁹ hereditatē repudiaui: quā nūc vellē. nunqd ego eā petere potero: Dicit imperator. quare repudiaſti. Dicit ei. dn̄e iuris ignorātia ductus. R̄n̄. imperator ſero veniſti ad petēdā illā hereditatē eo qꝺ per ignorantiam iuris eā repudiaſti. Uiuia.

g ¶ Non poſſis. o fili.

h ¶ Deſideras. imo vr̄ audiri. vt. j̄. de repu. here. l. fi. q̄ eſt ꝯ̄. Sol. illic i paterna hereditate loquit̄. h̄ in materna. h̄ nō placet. ✠ q₂ ꝛ in materna videt̄ admitti poſt renūciationē. vt. ff. ad ter. filij. §. j. q̄ eſt ꝯ̄. Sol. refert an renūciet eo mōvt i ꝑpetuū eā nō habeat. ✠ vt h̄. an dicat nō adeo: q₂ magis differt tūc. ar. j̄. vn̄ li. l. fi. Uel h̄ p̄terierat ✠ ann⁹. j̄. quē per. l. illā filij poterant adire. ꝛ ideo dixit ſera prece. Tu dic ꝙ hic ali⁹ adiuerat: ibi non. arg. ff. de mi. ꝙ ſi minor. §. ſceuola. ꝛ. ff. de ſuc. edi. l. j. §. ſed videndū. et. ꝺ. l. de repu. here. l. fina. ꝛ no. tria facere cōtra iſtū. q₂ maior. q₂ ius ignorauit: ꝛ q₂ de lucro certat.

Si emācipata. ¶ Caſus. Titi⁹ habebat filiā quā emācipauerat deceſſit iure īteſtat⁹: iſta filia nō petijt bo. poſ. īfra annū: voluit poſtea petere p̄tendēs ignorātiā iuris: nunqd pōt: dr̄ ꝙ nō. Uiuia.

✠ Iſta lex ē ſinglaris: cū dicit circa fi. ibi: ꝑmitto tibi ꝛc. ꝑm bar. Pau. ꝛ Ja. h. ꝛ ꝑm bal. i. c. fi. extra de cōfeſ. ad hoc ꝙ ꝓuilegiū iſti⁹. l. ꝯpetat militi ipo iur̄. et nō ꝑ reſtitutionē in integrū.

✠ Iſtā ſeqtur Bar. et Jaſ.

✠ Nihil eſt Bar. ꝛ Jaſ.

✠ Plꝫ Jo. fab. ꝛ fulg. diſplicet tn̄ Bar. Pau. Bal. Saly. ꝛ Ja. ꝛ rō ē q₂ nō ſubuenit̄ ruſtico: niſi in caſib⁹ a iure expſſis ꝑ tex. in. l. fi. j. e. ti.

✠ Idē i milite actore: vt tꝫ bar. h.

✠ Iſta glo. eſt ſinglaris ꝑm Jaſo. in l. ij. ſ. de ſacroſan. eccl̄. ad h̄ ꝙ exceptio excōicatiōis pōt opponi corā iudice ſeculari.

✠ Glo. ſeqtur hic bal.

✠ Immo Bar. et. P. et rō ē q₂ hereditas p̄rna magꝭ debet̄ filio ꝙ mr̄na. pau.

✠ Seqtur eā bar. bal. et Salyce.

✠ Iſta cum ſequē. eſt diuiatiua. barto. ꝛ pau.

i ¶ Si emācipata. ſecus ſi nō emācipata: quia tūc. j̄. trienniū auditur. vt. j̄. de repu. here. l. vlti. q̄ eſt ꝯ̄ ✠ immo h̄ iure p̄torio. Itē not. ꝙ tria faciūt cōtra iſtā: q₂ maior: q₂ de lucro certat. ꝛ q₂ in iure errauit.

k ¶ Nullis rōnib⁹. cū potuiſti ꝯſulere peritiores. al's ſec⁹. ✠ vt. ff. ꝺ bo. poſ. in bonorū. S₃ vr̄ ꝙ iuris ignorātia nō obſit in dānis vitādis. vt ff. de iur. ꝛ fac. igno. l. error. hoc aūt eſt dānū cū p̄ris hereditas ſit debita filie. vt. j̄. de codicil. l. fi. §. pe. Sed reſpon. nō eſt debita ſ₃ q̄ſi debita. vt. j̄. de cur. fu. l. fi. §. j. et ſic nō eſt vere dānū. Itē admitti p̄t ex alio capite: puta vn̄ cognati. q₂ renūciatio ✠ nocet tm̄ i illo qꝺ ſibi tūc cōpetebat. ſc₃ vn̄ liberi. vt. ff. ꝺ ſuc. edi. l. j. §. ſed videndū. Uel dic ꝙ perpetuo poſſit adire de iure ciuili: q₂ non repudiauit. vt j̄. de iure delibe. licet.

Si poſt diuiſionē. ¶ Caſus. Quidā fecit talē q̄ſtionē īperatori. deceſſit agnatus vl' cognat⁹ meus: cui⁹ ſucceſſio ab īteſtato ad me pertinere dꝫ. venit qdā ꝛ attulit teſtm̄ quoddā: dicēs ꝙ inſimul cū eo i eo teſtō fui inſtitut⁹ heres: feci cū eo extra ius diuiſionem. nō apparebat falſū teſtm̄: vl' min⁹ ſolenne. quero qd iuris ſit. Dicit̄ ꝙ ſi credis te poſſe probare teſtamentum eſſe falſū vel min⁹ ſolēne adeas rectorē ꝓuincie: ꝛ corā eo ꝓba. qꝺ ſi feceris nō obſtabit diuiſio quin ſolidam recipias hereditatē. Uiuia. ¶ Ex hac. l. no. in verſi. oſtēde igit̄. ꝙ ſcriptura teſtamēti p̄ſumit̄ vera. ¶ No. ſecundo ꝙ teſtamētum in dubio p̄ſumitur ſolēne. ¶ Tertio no. ꝙ aſſerenti negatiuam ad impugnationem ſcripture incumbit onus probandi. ꝑm Bal. hic.

l ¶ Factam. ſc₃ ſine iudice.

m ¶ Tibi. Heredi inſtituto in teſtamento non ſolenni cum quodam extraneo.

n ¶ Comparabitur. quin habeas totum ab inteſtato.

o ¶ Oſtende igitur. o fili.

p ¶ Fide veri. quia eſt falſum.

q ¶ Non poſſe. quia minus ſolēne. Et ſic no. ꝙ ſtatur teſtamento. et preſumitur ſolenne donec contra probetur.

r ¶ Obtineas. Contra eſt. ff. fami. herciſcun. cum putarē. vbi poſt ſententiam non retractatur diuiſio: etiā ſi non fuit coheres. Solu. ✠ ibi cum iudice: hic ſine iudice facta fuit diuiſio. vt ibi in fine. Item cōtra j̄. de teſtamen. l. non dubium. §. fi. Solu. vt ibi. Itē videtur nullo modo repeti eo caſu cum fuit non ſolēne. naturaliter enim erat debitum quod ſolutum per ignorantiam iuris non repetitur. vt. j̄. eo. cū quis. Reſpon. ✠ ꝑm quoſdam extraneis naturaliter debentur legata ex non ſolenni voluntate: non autem heredes inter ſe tali obligatione tenentur. quod non placet: ✠ quia ſicut cum ſolenne eſt obligantur inter ſe ciuiliter ꝛ naturaliter. ſic cum eſt non ſolenne debent naturaliter obligari vt video ex ſtipulatione: ex qua vbi eſt ſolēnis naſcit̄ ciuilis ꝛ naturalis obligatio. vbi vero ✠ non ſolennis naturalis tātum. Dic ergo ꝙ hic fuit error facti non iuris. ✠ credebat enim teſtamentum habere ſeptem ſigilla cum non haberet niſi ſex. forte oſtendebat ei ac ſi eſſent ſeptem. ꝛ ſic ex probabili ignorantia facti ſolutum repetitur. vt. ff. ad macedonia. l. finali. Sed qua actione repetit: R̄n̄. ✠ illam medietatem medietatis quam ei dedit credens eſſe accipiētis rei vendi. cum errans dominiū non mutauit. vt. ff. de condi. cau. da. de condi. indebi. vel ſine cauſa. vt. ff. de condi. ſine cau. l. j. Sed Pe. ✠ dicebat hunc nō tradidiſſe. ꝛ ideo dicit obtineas. ſcilicet tu filius: id eſt retineas ꝑm eum. alium per condi. §. penul.

✠ Dic melius ꝙ ibi repudiauit hereditatē expreſe h̄ ꝟo tacite. bar. ꝛ paulus.

✠ Glo. ſequuntur hic Bar. Bal. Pau. ꝛ Ja.

✠ Tacita. Jaſ.

✠ Iſtā ſol. ſequuntur Bart. Bal. Pau. ꝛ Ja.

✠ Iſtā etiā ſequūt̄ bar. Bal. Pau. ꝛ Ja.

✠ Et male Bar.

✠ Nihil eſt Pau. hic.

✠ Immo dic ꝙ vtroq₃ errore intelligit̄ barto. bal. pau. ſaly. ꝛ Jaſ.

✠ Iſta ſol. eſt bona ꝑm predictos.

✠ Iſta opinio non placet h̄ ſcribētib⁹.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Codicis Liber primus.

C Um falſa. ¶ Caſus. Sēproni⁹ ꝯueniebaṫ actiōe hypothecaria ꝓ domo q̄dā paterna q̄ſi dom⁹ eēt materna. q̄ſiuit creditor ab eo vtrū dom⁹ eſſet paterna: qui ꝯuenit eū ꝓ iſta domo hypothecaria actiōe: dicit ei. Sēproni⁹: nō eſt dom⁹ de bonis p̄rnis: ſ; m̄rnis ecce inſtr̄m ꝑ qd̄ apparet ꝙ fuerit de bonis m̄rnis: nō p̄rnis. mō q̄riṫ vtrū ſua ꝯfeſſio poſſit ei nocere. ⁊ dicit īpator ꝙ nihil ei nocebit ſi facta fuit ex iudiciū/ cū falſa ſit. Vi.

a ¶ Cū falſa. hypotheca ria ⁊ cōueniebaṫ fili⁹ in bonis m̄rnis et erat heres patris ⁊ m̄ris.

✠ Idē dici actione pſonali ex teſtamentō. Ja. hic.

b ¶ Id qd̄ paternū. ſiue in facto errādo: q̄ credebat matrē emiſſe qd̄ p̄r emerat: ſiue ī iure: q̄ credebat donationē a p̄re ī matrē vxorē factā tenuiſſe. ⁊ hoc ſi ex ius. Si aūt in iure: error iuris nō excuſat ſ; facti ſic. vt. ff. de confeſſis. l. nō fatetur.

c ¶ Nihil egiſti. q̄ ad dominiū ꝑdēdū vel mutandū: in q̄ ſola volūtas ✠ nō ſufficit. S; in poſſeſſione ſic. vt. ff. de acqrē. poſ. ſi qs vi. §. differētia. Sed arg. ꝯtra. l. iſtā. ff. de pac. l. tale. in p̄n. ✠

✠ Iſtā gl. ſequuntur Bar. Pau. et Ja. hic.

✠ Solue ſ; Bar. hic q̄ ibi loquiṫ in ꝯfeſſione liberatiōis q̄ ſola volūtate p̄t īduci. Text⁹. l. error. concor. glo. j. p⁹ pri. l. c. ſignificāte. de reſcp.

☞ Falſa cōfeſſio nō immutat veritatē ideo probata veritate non preiudicat cōfitenti. h. d. Pau. de caſtro.

I idē. aa. ⁊ cc. Marcel. Lex. v.

C Um falſa[a] dēmōſtratiōe mutari ſubſtātia veritatis minime poſſit: r̄ndēdo id qd̄ p̄rnū[b] erat ex maternis eſſe bonis nihil egiſti[c].

☞ Promiſſio ꝓ parte indebita caten⁹ reuocatur quatenus erratur: niſi ex cauſa tranſactionis interponaṫ. Bald. Vel ſic. Promittēs plus q̄ꝫ debeat per errorē poteſt liberationē cōdicere. h. d. Pau. de ca.

I idem. aa. ⁊ cc. Thau. et. Pallioni. Lex. vj.

S I nō tranſactionis[d] cauſa ſed indebitam errorē[e] facti olei materiā: vos archātico[f] ſtipulanti dare ſpopondiſſe rector animaduerterit prouincie: redditō[g] qd̄ debetis reſidui[h] liberationem condicentes[i] audiet.

☞ Erronea confeſſio cū erratur in facto poteſt vſq; ad ſententiā reuocari: ſed poſt rem deciſam eſt irreuocabilis.

I dem. aa. ⁊ cc. Zoe. Lex. vij.

E Rror[k] facti necdum negocio finito[m] nemini nocet[n]. ¶ Nam cauſa deciſa[o] velamento

S I nō traſactiōis. ¶ Caſus. Quidā titi⁹ q̄ſiuit īpatori. dn̄s Archātic⁹ mortu⁹ eſt: q̄ fecē me ſibi ꝓmittere certam q̄ꝫtitatē olei: q̄ credebā me eē ſuū debitorē ī maiori q̄ꝫtitate q̄ꝫ eſſē ꝑuta debebā. l. ⁊ ꝓmiſi per ſtipulationē. c. q̄riṫ vtrū poſſū iſtā obligationē cōdicere in eo qd̄ plus eſt. ⁊ dicit impator ꝙ ſi hoc nō feciſti ex cauſa trāſactiōis: tunc bene poteris cōdicere: ſoluto prius quod debes. Viuianus.

d ¶ Si nō tranſactionis. tunc eñ ſecus. vt. j. de condi. inde. l. ij.

e ¶ Errore facti. an idē ſi iuris: q̄dā nō: vt hic. S; nos ꝯ̄ ✠ cū nō d; nocere in dāno vitādo. vt. ff. de iur. ⁊ fac. igno. l. error. ī fi. Et dic ꝙ ſi ciuiliter ⁊ naturalr̄ indebitū. vel naturalr̄ tm̄. ſec⁹ ſi eſt naturalr̄ debitū: nā tunc ſolutū nō repetiṫ. vt. ff. de ꝯdi. inde. fideicōmiſſum. j. e. cum quis.

✠ Et bene Jaſon.

f ¶ Archantico. i. illi feneratori. proprium nomen eſt.

g ¶ Reddito. ſc; tu debitor.

h ¶ Reſidui. debebat enim. l. cados olei ⁊ promiſit. c.

i ¶ Condicentes. per ꝯdi. ſine cā. vt. ff. de ꝯdi. ſine cā. l. qui ſine.

Diuiſio.

E Rror. Habet duas ptes. In p̄ma pte loqṫ de tp̄e añ ſn̄iam. In ſcd̄a pte de tp̄e poſt ſn̄iam vel alio mō rē deciſam. ſcd̄a ibi: nam cā. Bal. ¶ Caſus. Dicit impator ꝙ ſi aliqs fuit cōfeſſus aliqd in iudicio ꝑ errorē facti: qd̄ nō erat verū: poſt iſtā ꝯfeſſionē poteſt reuocare: qd̄ verū eſt ante ſn̄iam. ſi aūt ſn̄ia lata fuerit nō poterit. Viuia.

k ¶ Error. Lex iſta pōt intelligi ⁊ in errore q̄ interuenit circa ꝯfeſſionē factā ī iudicio: ⁊ in eo q̄ interuenit in ea q̄ facta eſt ex iudiciū. In eo q̄ fit extra iudiciū. dic vt. s̄. e. cū falſa. nā ibi nō nocet negocio nō finito: ſed eo finito/ vel ꝑ trāſactionē vel ꝑ ſn̄iā poſtea ſubſecutā. ſic. s̄. l. ꝓxi. Eſt tn̄ d̄ria: q̄ dū ꝯfeſſus ē ex iudiciū p̄t retractare: nec p̄ſumiṫ ita eſſe: l; Jo. ꝯ̄. ✠ ſed cū in iudicio cōfiteṫ p̄ſumiṫ ita eſſe niſi ꝯ̄ ꝓbetur. vt. j. de erro. aduo. l. ij. S; ad iſtā p̄mā regulā ſunt ſignata ꝯ̄ria in primis. ff. de inter. acṫ. l. de etate. §. vlt. S; nō ob. q̄ ibi loquiṫ q̄ñ dixit ex certa ſciā; ✠ tūc eñ ita demū l; ei penitere ſi nulla captio ſit actoris: ⁊ ſi eſt captio penitet ante lit. ꝯte. Itē ſignaṫ ꝯ̄. ff. de cōfeſ. l. ſi is cū quo. Sed ibi dicit ꝙ fuit ꝯfeſſus ex certa ſciētia. Vel ē ibi ſpeciale: q̄ videṫ cōfiteri q̄ſi ex trāſactiōe cū ꝯueniebaṫ actione q̄ creſcit ꝑ inficiationē. Itē ꝯ̄ dicit. ff. ad vell. ſi mulier in iure. vbi dicit iuuari mulierē errantem ſenatuſcō. vell. Sed rn̄. nō ✠ negat ꝑ hoc q̄n ⁊ hui⁹ legis auxiliū poſſit habere. Vel dic ꝙ ibi vbi dic̄ exiſtimauit ſe heredē ⁊ credebat ſuū creditorē: poſtea repit ꝙ nō erat: iueniṫ iterceſſiſſe: ſubueniṫ q̄dē ei. Vel dic ꝙ iā erat cōtra ipſam lata ſn̄ia poſt q̄ꝫ auxiliū vell. cōpetit. ad hoc eſt ſignatū aliud ꝯ̄riū. j. de li. cā. l. iubem⁹. S; illud eſt verum. quo ad p̄ſumptionē nō tn̄ nocet ſi ꝓbeṫ ꝯ̄riū. Iſta tn̄ regula fallit ī caſu. j. arbi. tut. l. vlti. poſt prin. Itē no. ꝙ dicit Pe. ſec⁹ eē in errore aduocati q̄ nō reuocaṫ niſi infra triduū. vt. j. de erro. aduo. l. fi. ⁊ inducit rationē: q̄ melius quis errorē alienū q̄ꝫ ſuum corrigere poteſt. vt p̄; in ludo de ſcbacis. nam meli⁹ videt qui ibi aſſiſtit q̄ꝫ luſor. Sed noſtri preceptores intelligūt aliter. l. iſtam. vt ibi. ⁊ dicam. j. de fi. iſtru. l. iiij. et. ff. de dona. l. iij. ⁊. ff. de noxa. l. electio. §. neq;.

Cōfeſſio ꝑ errorē fctā an poſſit reuocari.

✠ Et bene Pau.

✠ Nihil eſt immo dic ꝙ ibi confeſſio fuit erronea circa preparatoria iudicij que nō ſunt tāti p̄iudicij ſicut circa deciſionem cauſe. Pau. ⁊ Ja. hic.

✠ Iſtud nihil eſt dicere imo dic ꝙ mlier iuuatur ſpāli priuilegio q̄ nō iuuatur maſculus. Pau.

l ¶ Facti. pōe caſu; ff. fa. her. cū putarē. Itē ī q̄libet exceptiōe ēt dilatoria q̄ omiſſe ꝑ errorē facti p̄ñt oppōi ēt poſt lit. ꝯte. ēt ī idebito ſoluto.

m ¶ Finito. tranſactione/ vel ſententia/ vel iureiuran.

n ¶ Nocet. niſi probetur contrarium.

o ¶ Deciſa. per ſententiam.

talī[p] non inſtauratur.

☞ Erronea ꝯfeſſio nō faċ valere teſtm̄ inualidū: nec ei īponit vires: nec etiā valet per ſeipſū vt diſponat in aliquo effectu. bal. vel ſic. Erronea ꝯfeſſio ſupviribꝰ teſtamēti nō p̄iudicat ꝯfitēti. vel ſic. Verba enūciatiua per errorē emiſſa ſiue principaliter ꝓpter ſe ſiue ꝓpter aliud diſpoſitionem nō inducūt/ etiā fauore libertatis. h. d. iſta. l. cum ſeq. Pau. de caſtro.

I idē. aa. ⁊ cc. Diony. Lex. viij.

C Um teſtamētum[q] nullo iure conſtiterit ex eius qui ab inteſtato ſucceſſit ꝓfeſſione ſola velut ex teſtamēto libertos ꝑ errorem ꝓfitentis orcini[r] vel ꝓprij liberti: ſi nō ipſius[s] acceſſit iudicium[t]: cum errātis volūtas nulla ſit: effici non potuerunt[v].

☞ Qui recipit aliqd tāq̄ꝫ a tali nō intelligiṫ ꝯfiteri eū talē eſſe ſi appareat erraſſe per ꝯ̄riorū terminorū veritatē. Bald. vel. ſic. Verba enūciatiua ꝑ errorē ī cōtractu: vel quaſi emiſſa non diſponūt. h. d. Saly.

I idē. aa. ⁊ cc. Caio. ⁊ Antēnio.

N On idcirco min⁹ Lex. ix. q̄ꝫ a vobis[x] veluti a liberis debitam accepiſſe pecuniam ſanius dicitur (cū nullus ſit errātis

p ¶ Tali. i. errore facti. ſ; ꝯ̄. j. d erro. calculi. l. j. immo ꝯcor. vt ibi. itē ꝯ̄ ✠. j. de re. cre. l. fi. ⁊. l. ſi ex falſis inſtr. ꝑ totū. ⁊ d re iu. l. diu⁹. ⁊. ff. de iureiu. admonēdi. Sol. i ✠ his oībus dolus eſt admiſſus ab aduerſario q̄ nō d; ei p̄ocinari. vt. j. de lega. ſi legatarius. ⁊. ff. d dolo. ſi legatari⁹. Itē ꝯ̄. j. ſi aduer. rē iu. l. ij. S; illō rōne etatis nō erroris. Itē ꝯ̄. j. de fur. l. fi. §. ſi aūt neſci⁹. S; dic ✠ ꝙ ibi nō reſtauraṫ aduerſus eūdē ſ; aduerſus aliū. ſ. furē. Itē ꝯ̄. ff. d ꝯfeſ. ſi is cū q̄. q̄ ibi error añ ſn̄iam p̄iudicat. ⁊ tn̄ eſt error facti. So. ibi ī facto ꝓprio errauit. h in alieno ⁊ ī alieno facto. vt. ff. ꝓ ſuo. l. fi. ī fi. Itē ꝯ̄. ff. q̄ñ acṫ. de pecu. eſt an. l. ij. Solu. ibi erat cōis error/ ſicq; ꝓbabilis. vt. ff. ad maced. l. iij. ⁊ de offi. p̄to. l. barbari⁹. Vl' ibi falſo ex certa ſn̄ia aduerſari⁹ aliqd allegauit. ſic. ff. de iudi. ſi p̄tor. §. marcellus. ⁊ ſic ſolniṫ. ff. de inſtit. l. habebat. in p̄nc. Vel ibi ī. l. habebat poſt ſn̄iā nō agit ex ea cā q̄ pri⁹ egit: ſ; ex alia. Itē ꝙ dicit errorē facti nō nocere ē verū maxīe alieni nec etiā facti ſui nocet ī iudicio. vt ar. ff. ꝓ ſuo. l. fi. ⁊. ff. de ꝯfeſ. l. nō fateṫ. ⁊ de hoc dixi plene. ff. e. regula. in p̄n.

✠ Glo. ſeq̄ Bar. Bal. ⁊ ſaly.

✠ Iſtā ſeq̄ bar.

✠ Iſtā glo. vſq; ad fīnē ſequiṫ bar. pau. ⁊ ſaly.

Tex. ibi errāt; . h vba recitanṫ l. c. vlti. ī glo. ⁊ extra de cōiug. ſer. vbi vide cōcordātias.

C Um teſtm̄. ¶ Caſus. Quidā ꝯdidit teſtm̄ min⁹ ſolēne. in quo libertatē ſeruis ſuis reliq̄t ⁊ quādā q̄ poterat ſibi ſuccedere ab inteſtato heredē inſtituit. iſta mulier iſtituta nō adijt ex teſtō cū potuit ab inteſtato ſuccedere q̄dā die vocauit iſtos (q̄b⁹ erat relicta libertas in tali teſtō) ſuos libtos: cū tn̄ ī v̄itate nō eēnt liberti. q̄ teſtm̄ nō erat ſolēne. mō q̄riṫ vtrū ꝑ iſtā ꝯfeſſionē mulier; liberti ſint iſti facti. ⁊ d; ꝙ neq; orcini neq; liberti mulieris erūt. q̄ errāt; null⁹ ē ꝯſenſus. ⁊ dicūṫ orcini. q̄ directo erat eis relicta libtas ab eo q̄ tēdebat ad orcos. Vi.

q ¶ Cū teſtm̄. in quo erat inſtitut⁹ agnat⁹ q̄ ab iteſtato erat ſucceſſur⁹.

r ¶ Orcini. ſ. directo iuſſi eē liberti. vt inſti. de ſin. re. ꝑ fi. re. §. libertas. v̄ſi. at is qui. ab orcos quod eſt rectū. Vel dicūtur ab orco: q̄ manumittuntur ab eis qui tendunt ad orcum: vel ad mortem.

s ¶ Ipſius. qui ſucceſſit ab inteſtato.

t ¶ Judicium. i. voluntas.

v ¶ Nō potuerūt. imo vr̄ ꝙ errāt; heredis volūtas ei p̄iudicet. ff. ad. l. fal. l. j. §. ſi legatari⁹. vbi errāt; volūtas tollit heredi iterdictū quor legator: ſ; ibi rōne poſſeſſiōis p̄iudicat. ✠ h v̄o ī ꝓprietate. Vel dic vt ibi no. Itē no. ꝙ Ir. gloſauit h cū ex ignorātia deficit id qd̄ fieret ✠ a ſciēte: vt h fuit pactū al's delictū: qd̄ expōe. h eñ deficit libertas ꝓpṫ ignorātiā q̄ valeret ſi eēt ſciēs. ⁊ qd̄ ſubijc̄ h pactū. ſ. tacitū: dāde libertatis. Itē ꝙ ſubijcit al's delictū. ſ. deficit rōne ignorātie. vt. j. ad. l. cor. de ſic. l. j. ⁊ ſic poniṫ vt. i. ſicut. Vel dic ✠ ꝙ a ſciēte fiet. q. d. idē eēt ſi a ſciēte: nā ſiue tacitū pactū vt h. ſiue exp̄ſſū pactū inter dn̄ī ⁊ ſeruū de libertate dāda in futurū nō valet. ✠ vt. j. de trāſac. l. interpoſitas. ⁊. j. de col. dete. l. j. ſ; nec mō daṫ. nā hec v̄ba nō ſunt dāde libertatis. vt. j. de teſt. mili. l. ex his v̄bis. S; pōt r̄nderi ꝙ aliō h q̄ꝫ ibi. q̄ h naturalr̄ erat debita libertas ex volūtate teſtatoris. S; ibi nullo iure. Preterea q̄ ſubijcit al's delictū exponūt ✠ q̄dā ⁊ alio mō. i. aliud eſt in delicto: q̄ valet libertas. ⁊ da exēplū. j. ſi man. ita fuerit aliena. l. j. vel al's delictū. i. aliō eſt ſi qs ſciēter delinquat. vel al's delictū: id eſt aliud eſt ſi quis iuris ignorātia fatetur ſe deliquiſſe. vt. ff. de ꝯfeſ. l. nō fatetur. prima placet. Non potuerunt. remanebunt ergo ſerui.

✠ Glo. ſequunṫ bar. Bar. pau. ⁊ Ja.

✠ Et bene Bar.

✠ Et male Bar.

✠ Niſi p̄cedat obligatio naturalis. Barto.

✠ Et male Bal.

N On idcirco. ¶ Caſus. Sei⁹ p̄les ſeruos hēbat: ab illis ſeruis vt a liberis recepit quādā ſummā pecunie/ ⁊ fctm̄ eſt publicū inſtr̄m inter dn̄ī ⁊ ſeruos ſuos ſup h: vocat poſtea illos ſeruos ſuos q̄ dicūt ei. dn̄e decetero nō potes nos vocare ſeruos: q̄ feciſtis pactū ⁊ inſtr̄m nobiſcū ſicē cū liberis. q̄riṫ q̄d iuris ſit: Dr ꝙ nihilomin⁹ poſſū mouere eis q̄ſtionē: ⁊ etiā heredes mei. cū errātis null⁹ ſit cōſenſus. Viuian⁹.

x ¶ A vobis. ſcil; libertis.

Conſenſus.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Cõſenſus. vt. ff. de iu. om. iu. ſi ꝑ errorẽ. ⁊ de iudi. l. ij. i ꝓn. ⁊. ĩ. locati. ad ꝓbationẽ. Sꝫ qd ſi h̃ fuit ſciẽs: R̃ñ. + idẽ lꝫ quidam ꝯdicant.

+ Glo. ſequunt bar. Bal. ⁊ Jaſ.

Cum quis. Tertꝰ iſte primo ponit dictũ. Scõo ponit quãdã diſtinctionẽ bimẽbrẽ. Scõa ibi ꝑ ignorantiam. Bal. ¶ Caſus. Menius quãdã quantitatẽ que fuit debita naturaliter: indebita vo ciuiliter: puta legatã mi bi in teſtamẽto minus ſolẽni: ſoluit errãdo i iure: vult ipſe repetẽ vt indebitaꝫ: q̃rit an habeat ipſe repetitioneꝫ. Dr ꝙ nõ: q꜄ i iure errauit. ſecus ſi i facto fuiſſet erratũ. Viuia. ¶ No. ex hac lege duo neceſſaria. Primũ eſt ꝙ error iuris nõ poteſt ꝑdeſſe circa repetitiõeꝫ debiti naturalis tm̃. Scõm eſt ꝙ error facti ꝑdeſt circa repetitionẽ dbiti naturalis: ⁊ ſic nõ dabit retẽtio nõ obſtãte ꝙ ſit naturalr̃ debitũ. de hoc no. ff. de cõdi. inde. l. interdũ. ⁊. l. cũ is. §. j. Bal.

Tex. l. cum do. de materia huiꝰ legis. ⁊ gñalr de repetitione indebiti. vide gl. j. extra de ſolu. q̃ ponit plenã diſt. i hac materia.

b ¶ Cuꝫ quis. Pone caſuꝫ in idebito ciuiliter. ſꝫ naturaliter debito. vt ĩ. ad. l. fal. l. error. Vl dic in volũtate non ſolenni credebat hẽs debere legata. Et diſtigue quia aut eſt ciuiliter idebitũ: ſed naturaliter debitũ: ⁊ tũc ſolutũ per ignorãtiã facti repetit: iurꝭ nõ. vt h̃. ⁊ dicta. l. error. ⁊. ff. de ꝯdi. indebi. l. fideicõ. ⁊. ff. ad macedo. l. fi. fallit in muliere ⁊ in minore q repetũt ẽt ꝑ ignorãtiaꝫ iuris ſolutuꝫ tale idebitũ. vt. ff. ad vellꝫ. ꝙuis. §. interdũ. ⁊. ff. de cõdi. ide. interdũ. ſꝫ Pe. dixit ‡ i tali idebito ſoluto ſiue ꝑ errorẽ fcti ſiue iuris nõ repeti: ⁊ dicebat ſpãle i. l. fal. ⁊ muliere ⁊ minore. Jtẽ ecõtra ſi debitũ ẽ iure ciuili ſꝫ naturaliter idebitũ ſolutũ ꝑ errorẽ iuris vel facti repetit. vt. ff. de ꝯdi. ide. ſi nõ ſortẽ. §. idebitum. ⁊. §. adeo. fallit inſti. de obli. q̃ ex q̃. cõ. §. fi. ⁊. ff. de ꝯdi. ide. in ſum. in ꝓn. ⁊. ff. mã. ſi fideiuſſor. j. §. in oibꝰ. Jtẽ ſi eſt idebitũ vtroqꝫ iure ſiue errore facti: ſiue iurꝭ ignorãtia/ ſolutũ repetit: vt ꝑ totũ ti. de ꝯdi. inde. C. ⁊. ff. ſꝫ fallit i caſibꝰ q̃s mõ i ſupiori caſu notaui. Si aũt ẽ vtroqꝫ iure dbitũ. ſꝫ ope exceptiõis idebitũ. ſiqdẽ ẽ dilatoria/ debitũ ſolutũ ꝑ errorẽ facti repetit: ſecꝰ ſi iuris. vt. ff. de ꝯdi. ide. l. i dic. ⁊. ff. mã. fideiuſſor. §. ꝙuis. vl ſm ‡‡ Azo. idẽ vtrobiqꝫ. vt. ff. mã. fideiuſſor ꝙuis. ſi aũt ꝑpetua: ſiqdẽ fauorabilis vt vellꝫ. ſolutũ ſiue iuris ſiue facti errore repetit: ſi vo odioſa vt mace. ſolutũ ꝑ ignorãtiã iuris nõ repetit. vt. ff. de ꝯdi. ide. l. q exceptionẽ. i ꝓn. ſꝫ ꝑ facti errorẽ ꝓbabilẽ repetit. vt. ff. ad mace. l. fi. Si vo dubitet ſi ſit ꝑpetua vel dilatoria exceptio: ſolutũ ſiue iuris ſiue facti errore repetit. vt. ff. de ꝯdi. ide. ſufficit. quocũqꝫ caſu dixi ſolutũ repeti: ibi ex certa ſcia ſolutũ nõ repetit. vt. ff. de ꝯdi. ide. l. j. Jdẽ ſi ẽ tutꝰ exceptione q̃ ſit iducta ad rigorẽ iuris ꝯſeruãdũ/ ⁊ ſoluat/ nullo mõ repetit. vt. ff. d ꝯdi. ide. iulianꝰ. ⁊. ĩ. de ꝯdi. ide. l. j. Jtẽ opponit i caſu huiꝰ. l. Nõne eſt tutus fauorabili exceptiõe hẽs: & ſolutũ repetit ꝑ ꝑdictã. l. q exceptionẽ. ſꝫ rñdet: nõ dr hẽs habere exceptionẽ cũ legatarij nullam habeant actionẽ ex nõ ſolẽni volũtate. Jtẽ ⁊ ſi ẽ ſolẽnis ⁊ excedunt legata dodrãtẽ: ipo iure remanet i bonis hẽdis q̃rta. vt. ĩ. ad. l. fal. l. pe. ⁊. ff. ad. l. fal. plautius. vñ nõ dr habere actionẽ legatarius. ſic & nec heres exceptionem. Sed in minore ‡ dic vt. ĩ. ſi aduerſus creditores. l. j. ⁊ h̃ omnia intellige in maiore.

Indebitũ ꝑ errorẽ ſolutum an poſſit repeti.

‡ Et male ſaly.

‡‡ Et male ſaly.

‡ Glo. ſequunt bar. Bal. Pau. ſaly. ⁊ Jaſ.

conſenſus[a] mouere ſtatus q̃ſtionem prohibentur eius heredes.

☞ Debitum naturaliter tm̃: indebituꝫ ciuiliter: ſolutũ tm̃ ꝑ ignorãtiã iuris nõ repetitur: ſꝫ ꝑ ignorãtiã facti repetitio cõceditur. hoc dicit ſm intellectum glo. Bal. Vel ſic. Jndebitũ ciuiliter tm̃ facti errore non iuris ſolutum repetitur. Saly.

Idẽ. aa. ⁊. cc. Philip. Lex. x.

Cum quis[b] ius ignorans indebitam pecuniã ꝑſoluerit ceſſat repetitio. ¶ Per ignorantiam enim facti tm̃ repetitionem indebiti ſoluti competere tibi notum eſt.

☞ Mulieribus non ſuccurritur propt ignorantiaꝫ iuris in lucris captãdis: ſicut nec maſculis: niſi ratione minoris etatis quo caſu tam mulieribus ꝙ maſculis ſuccurretur per beneficiũ reſtitutionis. Paulus de caſtro.

Impe. Cõſtan. Valeri. Lex. xj.

Quamuis[c] in lucro nec feminis ius ignorantibus ſubueniri ſoleat: attamẽ cõtra etateꝫ adhuc impfectã[d] locũ h̃ nõ hec retro principũ ſtatuta declarant.

☞ Nemo poteſt diſſimulare ſe leges neſcire. Baldus.

Idem. a. Valeriano. Lex. xij.

Conſtitutiones[e] principum nec ignorare queq̃: nec diſſimulare[f] permittimus.

Quamuis. ¶ Caſus. Mulier quedam errat in iure: q꜄ omiſit petere bo. poſ. erat minor: vult mõ petere: conſuluit dñm imperatorem qui dicit ei: quare nõ petijſti: illa rñdit: credebam curſum temporis mihi non nocere: dicit ei impator: nõ potes petere: q꜄ in iure errauiſti: illa dicit ꝙ minor eſt. xxv. an. dixit ei imperator ſi hoc eſt ratiõe etatis bene petere potes. Viuia. ¶ Nota ex hoc tex. ꝙ magis ſubuenitur imbecillitati etatis ꝙ ſexus: licet aliq̃n equiparetur. l. j. in fi. ff. de eden. Ja. hic.

c ¶ Quis. Pone caſum. vt. ſ. e. ſi emancipata.

d ¶ Jmperfectam. Quia eſt minor: ⁊ ſic reſtituitur. vt. ff. de mi. ait pretor. §. vltimo.

Conſtitutiões. ¶ Caſus. Hac lege cauet ꝙ nulli ẽ ꝑmiſſuꝫ ignorare vel diſſimulare ꝯſtõnes impatoꝝ: ⁊ dr ille ſimulare q non ſcit eas: ⁊ cum ſcit ſe neſcire dicit. Viuianus.

e ¶ Conſtitutiones. Aliud eſt in alijs legibus ſm quoſdaꝫ quod non placet Jo. vt. ſ. tit. j. l. j. in fi. ij. col. ⁊. ſ. de legi. ⁊ cõ. leges ſacratiſſime. ⁊ facit in autẽ. vt fa. no. con. col. v.

f ¶ Diſſimulare. qd nõ eſt ſimulo: diſſimuloqꝫ qd ẽ. vt. ff. de concuſ. l. j.

Verſus.

☞ Mulieribus non ſubuenit propter ignorãtiam iuris vltra ꝙ maſculis niſi i caſibus a iure expreſſis. h. d. ſm Barto. ⁊ Pau. de caſt.

Impator. Leo. ⁊ Anto. aa. Eriphirio pre. pre. Lex. xiij.

Ne paſſiꝫ[g] liceat mulieribꝰ oẽs ſuos contractus retractare in his q̃ pretermiſerint vel ignorauerint ſtatuimus ſi ꝑ ignorantiaꝫ iuris dãnum aliquod circa ius vel ſubſtãtiã ſuam patiantur: in his tm̃ caſibus in quibꝰ ꝑteritarum legum auctoritas[h] eis ſuffragatur ſubueniri.

Ne paſſim. ¶ Caſus. Q꜄ mulieribꝰ ſuccurrit q̃ñqꝫ/ crederet aliqs ꝙ idiſticte ſuccurrat: ita vt liceret eis cõtra pacta ſua venire paſſim. ⁊ idiſtincte. h̃ remouet: ⁊ dic vt i lr̃a. Viui. ¶ Nota h̃ ꝙ ſtatuta generaliter ⁊ indefinite cõdita ita ligãt mulieres ſicẽ maſculos: niſi ſpãliter excipiãt ſꝫ Jaſo. h̃.

g ¶ Ne paſſim. id eſt idiſtincte.

h ¶ Auctoritas. Sũt em̃ quedaꝫ leges que ſpãlr prouidẽt eis vt in interceſſiõe. vt. ĩ. ad vellꝫ. ſi ſine. i ſcõo rñ. Jtẽ vt ab inceſtus crimine excuſent ſi ſola iuris nr̃i obſeruãtia deficit: vt. ff. d adul. ſi adulteriũ. §. j. Jtẽ i ſatiſdatiõe iudicio ſiſti recepta minus idonea. vt ff. q ſatiſda. cog. de dic. §. minori. Jtem cũ indebitũ ſoluũt vt exonerentur ꝓbatiõe: vt. ff. de ꝓba. cuꝫ de indebito. §. j. Jtẽ ſi cautiões vl rationes i iudicio nõ edit. vt ff. de edẽ. l. j. §. vlti. Jteꝫ cuꝫ ſtipulat dotẽ nouãdo de bono debitore ad inopẽ. vt. ff. ſo. ma. l. ſi cum dotẽ. §. ſi mulier. Jtẽ cũ legatũ ſibi aſcribit dictãte matre. vt. ff. ad. l. cor. de falſis. diuꝰ claudius. §. idẽ in filia. Jtẽ vt. ff. ad turpi. l. j. §. accuſationẽ. in fi. §. ⁊. l. mulier. Jtẽ. ĩ. de fal. mo. l. j. §. viduas. Jtẽ. ff. de iure fiſ. l. ij. in fi. Sꝫ nõne regulariter etiã maribꝰ iuris ignorãtia nõ nocet in dãno vitando. vt. ff. e. l. error. i fi. ſic ergo femine deterioris ꝯditiõis eſſe vident cum certis caſibꝰ eis ſubueniat: ſꝫ maribꝰ ſp. Sꝫ certe + h̃ dicit illis caſibꝰ eas iuuat qbꝰ ⁊ mares: ⁊ eo amplꝰ in ꝑdictis i qbus nõ iuuarẽt mares: vñ dic ꝙ in predictis mulieres iuuantur vltra mares.

Mulieribus mul te leges ſubueniunt.

Jgnorantia iurꝭ nõ nocet i dãno vitãdo.

+ Glo. ſequũt h̃ bar. Pau. ⁊ Ja.

¶ De precibꝰ impatori offerendis: ⁊ de quibus rebus ſupplicare liceat ⁊ vbi. Titu. xxij.

☞ Laudabilis fidei exempluꝫ ⁊ atrocitas criminis faciũt inhabilem pro habili reputari ad impetrandũ: ⁊ etiam ad proſequenduꝫ impetrata. Bal. vel ſic. Seruꝰ qui ad ſupplicandũ regulariter nõ admittitur ꝓ laudabili exemplo ⁊ atroci delicto i perſona domini commiſſo auditur. Salycetus.

Impera. Dio. et maxi. aa. Firmino. Lex. j.

Licet ſeruilis[i] conditio deferẽde precis[k] facile capax nõ ſit tamen admiſſi ſceleris atrocitas ⁊ laudabi

¶ De pcibꝰ impat. of. ⁊c. ¶ Dixit de iure qd ꝯſiſtit i ſacris ⁊ ſacerdotibus: nũc de eo qd i mgr̃atibꝰ. ⁊ pmo ‡ de pncipe ꝑmittẽs a qnibꝰ ⁊ q̃liter adeat. Vel ſic. Poſt tractatũ diuinoꝝ ſacroꝝ eorũdemqꝫ miniſtroꝝ tractauimꝰ ſupra de humanis ſacris. i. de legibꝰ: vñ ꝯſequẽs eſt vt videamꝰ de miniſtris humanoꝝ ſacroꝝ. i. legũ: quarũ q꜄ dñs imperator caput eſt ⁊ miniſter: de iperatore audiamus. Et q꜄ ipſe nõ temere ſꝫ ꝑ preces eſt adeũdus. Videamus de pcibꝰ impatori offerendis: ⁊ de quibus rebus liceat porrigere preces. Azo.

‡ Sequũt gl. bar. bal. ⁊ ſal.

Licet ſeruilis. ¶ Caſus. Dñs meus q plures ſeruos habebat occiſus eſt a qbuſdam. vnus de iſtis ſeruis adijt imperatorẽ: ⁊ narrauit ſibi factũ illud: ⁊ nullus de parẽtela ſua h̃ impatori voluit intimare: rogans ⁊ ſupplicãs imperatori vt reſcriptum ꝯcederet aliqbus iudicibus ꝙ de morte eius faceret inq̃ſitionẽ. dicit ei impator: frater tu ſeruus es neqꝫ potes de iure admitti ad poſtulandũ reſcriptum: verũtamẽ q꜄ atrox eſt delictuꝫ: ⁊ ꝓpter tuum laudabile ꝓpoſituꝫ vt ⁊ alij ſerui fiãt fideliores dñis ſuis: dabimus tibi reſcriptũ. vade ergo cum reſcripto nr̃o ad ꝑfectũ pretorio q te libenter vt decet audiet: ⁊ q vindictam ſeueriſſimam ꝑ ut contra malefactoribus imponet. ¶ Nota ex h̃ textu ibi: atrocitas regu ... ꝯ lã notabilẽ ꝙ ꝓpter atrocitatẽ ⁊ enormitatẽ delicti q̃dã ꝑmittuntur q̃ alſ non ꝑmitterent: ⁊ facit iſte text. ſm Bal. hic i ſcõo regulas iuris q̃ alſ non ꝑmitterent: ⁊ facit iſte text. ſm Bal. hic ꝙ ex cã licituꝫ ẽ leges tranſgredi ſm Jaſo. hic. Jnno. in. c. j. de conſti. no. pro regula quam tradit

i ¶ Licet ſeruilis. i. ſeruus.

k ¶ Precis. i. vt offerat pces pncipi: ſic alſ i iudicio eẽ pot i caſibꝰ vt dixi. ff. de iudi. vix certis. ⁊ eiſdẽ caſibus poterit forte ſupplicare: ſꝫ licet regulariter nõ admittat vt hic. ſi tm̃ fuerit admiſſus valet qd ei conceditur. vt. ĩ. e. l. vniuerſis.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Exemplum.vt.ĩ.de probatio.exẽplo.⁊.ff.de pe.aut facta.§.fi.⁊.l.ſi quis aliquid.§.qui abortionis.
b ¶ Uindicanda.hoc enim petebat ſibi licere.
c ¶ Annotatiõis.i.ſcripture facte motu ꝑncipis:in ſimili eñ negocio fecerat idem:vel de preſenti decreto dicit.

dilationem non valet niſi p̃ſtet idonea ſatiſdatio de ſoluendo in termino.¶ Scḋo nota ꝙ qui hꝫ dilationem tenetur interim ſatiſdare ſꝫ Bal.h.Et iſta.l.eſt canonizata.xxv.q.ij.c.vniuerſa.vbi etiam habes quaſi oẽs leges huius titu.⁊ titulorum ſequentium ſm Jaſo.hic.
m ¶ Preſtandis.ipſis debitoribus.

lis fidei exẽplum[a] ſup vidicanda[b] cede domini tui nobis hortamento fuit vt p̃fec.preto.iuſta annotationis[c] noſtre decretũ demãdaremus quem adire cura:vel auditis his q̃ i libello ꝯtuliſti ⁊ reos inueſtigare:⁊ ſeueriſſimam vindictã iuxta legũ cẽſuraꝫ exigere curet[d].

☞ Reſcriptuꝫ per qḋ dilatio datur vel remouetur valet: ſed reſcriptuꝫ per quod peremptoria exceptio datur vel remouet̃ non valet:q² eſſet nimis preiudiciale ⁊ nimis exorbitaret a ratione.h.d.Bald. vel ſic. Dilatoria per reſcriptũ conceditur non peremptoria.h.d.Salyc.

Imperator Conſtan.a.Seuero.prefec.preto. Lex.ij.

Quotiens[e] reſcripto noſtro moratoria[f] preſcriptio[g] remittit/adit⁹ ſupplicandi pandat̃. Qḋ autẽ toti⁹ negocij cognitionem tollit ⁊ vires principalis negocij exhaurit: ſine graui partis alteri⁹ diſpendio cõuelli[h] nõ põt: nec preſcriptionis igitur peremptorie relaxatio petatur[i].

☞ Fiſco damnoſa vel iuri contraria nõ conuenit impetrari.Bald. ⁊ eſt canonizata.xxv.q.ij.nec damnoſa.

Imperatores Dyo. ⁊ Maximi. aa.⁊.cc.ad populum. Lex.iij.

Nec dãnoſa fiſco[k] :nec iuri[l] ꝯtraria poſtulari oportet.

☞ Qui hꝫ dilationem a p̃ncipe tenetur ſatiſdare de ſoluẽdo in termino : aliter nõ gaudet dilationis commodo.h.d.Bald.

Impera.Gra.et Ualẽ.⁊ Theodo.aaa.Flo.pre.p̃to. Lex.iiij.

Uniuerſa reſcripta que i debitorum cauſis ſuper preſtandis[m] dilationib⁹ promulgantur: non aliter valeant[n] niſi fideiuſſio idonea ſuper ſolutione debiti prebeatur[o].

☞ Semel tantum licet ſupplicare ꝯtra ſñias prefectorum pretorio.Bald.vel ſic. Supplicatio ⁊ nõ appellatio permittitur aduerſus.ſententiaꝫ prefecti p̃torio. ⁊ tãtum ſemel.Saly.

Imperatores Ualen. ⁊ Ualen. ad Uoluſianum.pre.p̃. Lex.v.

Si quis aduerſus prefectorum pretorio ſententias duxerit ſupplicãdũ[p] :victuſqꝫ denuo fuerit:nullam habebit licentiam iterum ſup eadẽ cauſa ſupplicandi.

In auten. vt ſponſa. largi.§.aliud.col.ix.conſti.ij.

☞ Ubi ſupplicatur p̃fecto pretorio infra decẽ dies nõ mandatur ſñia executiõi ſine ſatiſdatione:ſed vbi poſt decem dies ſupplicatur mandatur ſñia executioni ſine ſatiſdatione:ſed ſi retractatur ſñia ĩfra biennium retractat̃ executio retro facta. h.d.ſm Bal.

Que ſupplicatio glorioſiſſimis prefectis[q] :vel[r] eorum conſiliarijs vel cauſas introducentibus[s] intra.x.dies poſt ſentẽtiã offerẽda[t] eſt: q̃ ſubſecuto[v] ſententia[x] non aliter executioni mãdabit̃/niſi victrix[y] pars dignam

d ¶ Curet. ⁊ etiã libertatẽ habebit in premiũ:vt ĩ.qui.ex cau.ſer.p pre.ac.li.l.j.⁊.ff.qui ſine ma.ad li.per.l.qui ob necꝫ. Sic ⁊ ſi accuſat quẽ crimine leſe maieſta.auditur:vt.ĩ.ad.l.iul.ma.nullus.⁊.ff.ad.l.iul.ma.l.famoſi.§.j.

Textus ibi: hortamẽto. hortamẽto fuit.licꝫ ſui lis ꝯditõis ſis q² nõ refert per quẽ preces ſint oblate vt h et in.c.cum oporteat.iũcta glo.pe.paulopoſt p̃n.extra de accu.

Quotiẽs. Diuiditur in duas partes. Prima loquit̃ i reſcripto qḋ ꝯcernit dilationẽ iudicij vel ſolutionis.Scḋa loquitur i reſcripto qḋ ꝯcernit deciſionẽ litis ⁊ ip̃m principale negociũ.Scḋa ibi: quod aũt. Bal.Caſus iſti⁹ legis ponit̃ duob⁹ modis vt i glo.Uno modo ſic.Dñs meus acceſſit ad imꝑatorem ⁊ dixit ei:dñe habeo creditorem q tota die vexat me petẽdo quod ei debeo:peto reſcriptum ne poſſit me ꝯuenire ĩfra qnquẽnium.Dixit ei imꝑator: bene tibi ꝯcedim⁹. vult mõ magis aliud reſcriptum petere:vt ne in perpetuũ poſſit cõueniri a ſuo creditore. dixit iꝑator.illud tibi concedere nõ poſſum⁹/ſine magno damno aduerſarij. Uerius alio mõ ponei creditore qui voluit impetrare reſcriptũ ne ali q̃ exceptio poſſit obijci: ⁊ tunc planior ẽ lr̃a. ¶ Nota ex bal. l. ſꝫ Cy. Bar.⁊ alios illḋ vulgatum qḋ differtur nõ aufert̃. cui ꝯcordat.c.ancillã.xxxij.q.ij.⁊.c.nemo deſperãdus eſt.de pe.diſt.vij.Jaſon hic.

Lex.l. quotiẽs.ꝯcor.c. ij.i glo.fi.ḋ reſcrip.⁊ gl. ij.i ca.ad h. i me.gl.⁊ circa fi.e.titu. vbi hr̃ ꝙ littere ap̃lice iniq̃tatẽ ꝯtinentes non ſũt admittẽde:q² preſumunt̃ falſe

n ¶ Ualeant.i. ſortiẽtur effectum.
o ¶ Prebeat̃.creditori ⁊ p̃bent̃ anteꝗ ĩpetretur reſcriptũ.aliter ĩdultuꝫ nulluꝫ ẽ ſm Pe.‡ ſꝫ tu dic ‡ ꝙ tenet.Sꝫ eo vti nõ põt niſi det fideiuſſorẽ demũ ſi aduerſarius poſtulet.arg.ff.ſo.ma.ſi ꝯſtãte.§.ij.Sꝫ an ⁊ hoc on⁹ ‡ ſcꝫ dãdi fideiuſſorẽ p p̃uilegiũ remitti poteſt: Rñ.ſi cũ eẽt graue alteri parti.vt.ſ.e.l.ij.

‡ Et male. Bart.Bal. Pau. ſaly. ⁊ Ja.
‡ Et bene Bart.Bal. Pau. ſaly. ⁊ Ja.
‡ Jſtam ſequunt̃ bal. Pau. ſaly. ⁊ fulg. niſi feratur iſta clauſula nõ obſtante.q² tũc remitti põt.bal. diſplicꝫ tamẽ bar.et Ja.

Si quis aduerſus. ¶ Caſ⁹. Bene ſcitis ꝙ a prefecti p̃torio ſñia nõ appellat̃ : pone prefectus pretorio tulit aliquã ſñiaꝫ ꝯ. M.ſupplicauit iſte. M. ꝯ ſentẽtiam:ille aũt q cognouit de ſupplicatione cõfirmauit primam ſñiaꝫ: vult iterũ. M.ſupplicare ſup eodẽ negocio.q̃ritur an poſſit. Dicit̃ ꝙ nõ põt.Uiuia. ¶ No.ex h tex.ꝙ licet ſit ꝑmiſſuꝫ bis appellare tñ nõ eſt ꝑmiſſuꝫ victo niſi ſemel ſupplicare ſm Bal.h.
p ¶ Supplicandũ.Nam appellari non põt.vt.ĩ. de ſen.pre.pre.l.j.⁊. ſ.ḋ epi.au.ep̃ale.⁊.ff.ḋ offi. p.pre.l.j.§.fi.Sed videt̃ nõ poſſe etiã ſupplicari:vt.ĩ.ne li.i vna.e.cauſa.tertio ꝓuo.i rubri.⁊ i tex.ſꝫ certe ibi iã fuerat iudicatũ bis vel ter. vñ ſicut nõ põt ab alio appellari/ ſic nec ab iſto ſupplicari.Alij dicunt ✝ ꝙ h in p̃ncipali cã tulit ſñiam : ibi in cauſa appellationis.Accurſius.

Tex. aut.q̃ ſupplicatõ. ꝯcor.i.c. ad audiẽtiã.ij. in gl. ſuper ꝟbo. in irritum.ꝟ. niſi fuerit appellatuꝫ. extra de re ſcrip.

✝ Dic meli⁹ ſm bartolum ꝙ ibi fuit bis appellatũ: hic ꝟo non fuit appellatũ.

Que ſupplicatio.¶ Caſ⁹. Hec aut̃.nõ corrigit.l. C.ſꝫ eã ſupplet ⁊ ꝯterminat.lex.C. dicebat ĩdiſticte ſupplicari ſemel a ſñia p̃fecti p̃to.h aut̃.dicit tria.Primo cui ſit faciẽda ſupplicatio.Scḋo ⁊ tertio dicit qs ſit effectus ſupplicationis ſi ſit infra.x.dies.Circa p̃mum dicit h autẽ.cũ p̃fec.p̃to.ꝓnũciat inter aliquos põt offerri ei ſupplicatio ⁊ ſuis ꝯſiliarijs ⁊ executorib⁹:ſꝫ de ſupplicatiõe cognoſcit ſolus p̃fectus ⁊ nõ alij.Scḋo dicit ꝙ ſi aliqs ſupplicat a ſñia p̃fe.p̃to.infra x.dies ſñia nõ eſt mãdãda executioni:niſi victor dederit fideiuſſorem idoneum de reſtituendo oẽ id qḋ accepit cum legitimis augmentis ſi ſñia per ſupplicationem retractata fuerit.Tertio dicit ꝙ ſi aliqs ſupplicauerit poſt.x.dies:iſta ſñia mandabitur executioni pro vitore nulla fideiuſſione preſtita:⁊ hoc caſu licet ſupplicare p̃ncipi vſqꝫ ad bieñiuꝫ:non aũt poſt.¶ Nota ex hac.l.ibi vel eorum conſiliarijs: ꝙ ſupplicatio põt porrigi non ſolum prefecto pretorio ſed etiam officialibus ſuis ſm Ja.¶ Nota.ſcḋo ex tex.ibi niſi ſub hac forma ⁊c. ſꝫ bal. ⁊ Saly.ꝙ tp̃s dicitur de forma actus.Unde infert Bal. ꝙ ille q non obſeruat tp̃a conſtitutionis non dicitur ſeruare formam qḋ eſt notãdum ſm eundem propter conſtitutiones eccleſiarum que imponunt metas temporis.Jaſon hic.

e ¶ Quotiẽs.pone caſum in debitore petẽte dilationẽ tp̃alẽ ✝ q eſt audiẽdus:q² nõ eſt magnũ dãnũ i mora modici ⁊c.vt.ff.de iudi.ſi debitori.ſi aũt ꝑemptoriã peteret nõ ‡ audit̃:⁊ ſic nihil eſt ꝯ.Uel pone ‡ caſum i creditore q petebat vt ſtatim ſibi ſolueret̃: cũ debitor hẽret tp̃alẽ exceptionẽ:audit̃ eñ.ſecus ſi ꝑpetuã hꝫ debitor/q² nõ audiet̃.vt h. ⁊ ſm hũc caſum p̃me parti eſt ꝯ.vt.ĩ.de pactis inter emptorẽ ⁊c.l. antepe.Sꝫ ibi ‡ magnũ tp̃s petebat auferri debitori.h paruum.vel ſol. vt ibi.Jtẽ ꝯ.ſcḋe parti.ĩ.de reſcin.ven.l.ratas. ſed ibi non fuit ꝯceſſa: ſed dicit ſi ꝯcederet̃ ſequeret̃ incõueniẽs.Sꝫ quero an ex certa ſcia p̃nceps poſſit ꝯcedere:Rñdet̃ ſic in actionib⁹ q̃ ſunt de iure ciuili:ſecus i dñio rei mee qḋ mihi vellet auferre etiam ex certa ſcia:non eñ poſſet cũ illud habeam de iure gentium ſiue naturali quod eſt immutabile: vt inſti.de iure naturali.§.pe.

✝ Jſtũ itellectũ glo.ſequunt̃ bal. Saly.⁊ Ja.
‡ Et bene Bal.Saly. ⁊ Ja.
‡ Jſte itellect⁹ eſt i ſe verus ⁊ congruit littere.Jaſon.
‡ Glo.vſqꝫ ad fi.ſequũtur hic bar. Bal.Pau. ſaly.⁊ Jaſ.

f ¶ Moratoria.i.dilatoria.Accur.
g ¶ Preſcriptio.i.exceptio.Accurſius.
h ¶ Conuelli.i.concedi.
i ¶ Petatur.vt.ĩ.eo.reſcripta.⁊.ſ.de ſac.ſanc.eccle.priuilegia.⁊.ĩ.de eman.nec auus.⁊.ĩ.ſi per vim vel alio modo.l.fi.⁊.ff.de reli.ſi quis ſepulchrum.in prin.
k Nec dãnoſa fiſco.vt qḋ fiſcus teneat̃ de euictione vltra quadriẽniũ cũ vẽdidit rẽ alienã vt ſuã.vt inſti.de vſuc.§.fi.Jtẽ ꝙ nõ ſoluant̃ tributa:ſꝫ deſiderat̃ ſcḋa iuſſio ✝ ad h vt nõ ſoluant̃ tributa.vt ĩ aut̃.vt nulli iudi.§.⁊ hoc vero iubemus.col.ix.Accur.
l ¶ Nec iuri ꝯtria.puta vt minori.xiiij.an.liceat teſtari.vt.ĩ.qñ ꝓuo.nõ eſt neceſſe.l.ij.⁊.ĩ.ſi contra ius vel vti.pub.l.fi.

✝ Jſtã glo. ſequũt̃ bar. Bal.Pau. ſaly.⁊ Ja.

Uniuerſa.¶ Caſus. Hec.l.limitat legẽ quotiẽs.ſ.e.naꝫ i lege q̃tiẽs.dicitur ꝙ debitor põt impetrare reſcriptum ꝙ nõ teneat̃ ſoluere creditoribus ſuis vſqꝫ ad quinqueñiũ.Hec.l.dicit ꝙ hoc verum eſt ſi idoneum fideiuſſorem dederit creditoribus de ſatiſfaciẽdo ad diem poſitam.¶ Nota primo ex hac.l.ꝙ reſcriptũ quod concedit

q ¶ Prefectis.idẽ ip̃e ergo retractat ſm.p.⁊.h.qḋ ſecus eſt in appellatione:vt.ĩ.de appel.l.eos.in prin.
r ¶ Uel eorum conſiliarijs.qḋ eſt abſurdum.dic ergo eis offertur libellus:ſed p̃ceps vel prefectus cognoſcet.vt.ff.de mino.l.minor autem.⁊.l.prefecti.
s ¶ Jntroducentibus.Scilicet referendarijs:vt in aut̃.vt liti.iu.§.finali.colla.ix.
t ¶ Offerenda.etiam in ſcriptis.vt in appellatione contingit.
v ¶ Subſecuto.i.ſupplicatione ſubſecuta infra.x.dies.
x ¶ Sentẽtia.ſ.a qua ſupplicatum eſt.
y ¶ Uictrix pars.Scꝫ actor.

Augmentis.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Augmentis.ſ.fructibus ⁊ acceſſionibus.
b ¶ Forma.i.infra.x.dies.ſ.⁊ dcẽ glorioſis prefectis vel eoꝝ ꝯſiliarijs vel cauſas introducentibus.
c ¶ Retractationis.ſed quomodo retractabitur: Reſpõ.ſi cõtra ius conſtitutionis eſt lata: alr̃ cū nec appellatio recipiatur; nec ſupplicatio ibi ſm Azo. ✠ Alij dicunt grauari euz in fideiuſſore tantuz. Item fit ſ retractatio vſqꝫ ad biennium. vt hic.⁊.j.de ſentẽ.pre.ꝑ.l.j.⁊ ibi plene no. Itẽ no.hic ꝙ pẽdẽte ſupplicatione mãdatur ſentẽtia executioni: non ſic pendente appellatiõe.vt.ff. nihil noua. appel.pen.l.j.

✠ Glo. ſequūt̃ bar. ⁊ Jaſon.

Uniuerſis. ¶ Caſ. Homines ſeruilis conditionis nõ admittuntur ad impetrandum reſcriptuz vel ſupplicãduz: ſed cum impetratū fuerit valebit: nec refert a quo fuerit impetratuz. ¶ Not.ex hac.l. ſm Jac.but. ꝙ ſicut declinatoria tollitur per litis cõteſta.ita per reſcriptum impetratū. Bal. ⁊ Jaſon hic.

d ¶ Uel ſeruo.impetranti pro alio licet admitti non debuerit.vt.s.eo.l.j. Quid autez ſi pro ſe: Rñdetur.valet ſi ſciuit princeps. nõ alr̃.vt ar.j.qui admit.ad bo.poſ.l.bonoꝝ.ij.⁊.ff.d bonoruz poſſeſſiõe.l.ſeruus.

e ¶ Minime requirat̃. ſic non requiritur.ff.de inoffi.teſt.poſthumus.§.ſi quis ex his.⁊ de peti.here.item veniunt.§.a quo.⁊ de verbo.obl.l.cū ſeru⁹. Additio. Intellige iſtam.l.niſi impetrans fuiſſet excõmunicatus: q̃ caſu reſcriptū ipſo iure eſt nullū. vt in c.j.de reſcrip.li.vj. Itez niſi impetrãs ꝯmitteret mendaciū vel falſitatez vt ſi aſſerit ſe procuratorem ⁊ non eſt hoc vitiat etiã reſcriptum.c.qꝛ nõnulli.⁊.c.ex parte. extra de reſcrip.in anti.

Tex.ibi: reqrat̃.glo.in v°.vinculo.in.c.prudẽtiã.§.ſexta.de offi.delega.adducit hãc legez in arg.ꝙ ſi excõicat⁹ ipetret reſcriptū tacito de ſua excõicatiõe ꝙ valet poſtꝙ fuerit abſolut⁹. Text⁹.l.reſcripta alleg at̃ ꝑ gl.ſuper vbo.diſcretiõez.in c.ſup lr̃is.d reſcrip.⁊ eſt hec.l.canonizata.xxv.q.ij.c.reſcripta.

fideiuſſionem prebuerit tãtuz reſtituendi cum legitimis augmentis[a]: qꝫtum fuerit in condemnatione ſi legitima retractatiõe ſentẽtia reſoluatur. Niſi ſub hac forma[b] ſupplicatio porrigat̃: executio cauſe ſine fideiuſſione ꝓcedet: retractationis[c] iure illi ſeruãdo qui ſe grauatum putauerit: vt infra biẽnium ſupplicare poſſit imperatori.

☞ Non refert a quo ſit impetratum dū modo a principe ſit conceſſum. Bal.

Imperatores Hono. et Theodo.aa. Iſidoro.ꝑ.pre. Lex.vj.

Uniuerſis ſimul hanc obſeruantiam remittimus: vt a quocunqꝫ libere conditionis conſtituto vel ſeruo[d] ſupplicante impetratum fuerit reſcriptuz: minime[e] requiratur per quem preces oblate ſunt.

☞ Reſcripta iuri contraria non valent ſed reſcripta que neminem ledũt ⁊ ſupplicantibus proſunt valent. Item valent reſcripta que penã commiſſi criminis indulgent. hoc dicit.

Imperatores Theodo. ⁊ valẽ. aa.ad ſena. Lex.vij.

Reſcripta contra ius[f] elicita ab oibus iudicibus refutari[g] precipimus. ¶ Niſi forte ſit aliqd quod non ledat[h] alium / ſed proſit petẽti: vel crimẽ[i] ſupplicantibus indulgeat.

☞ In ſupplicatiõe ſufficit ponere ſubſtantiam ⁊ effectuz inſtrumentorum ſuper quib⁹ ſupplicatur: nec expedit ponere totum tenorez ipſorum.h.d. Bal.vel ſic. Superflua nõ debent ſcribi in ſupplicatiõe: ſed neceſſaria tãtuz pro negocij iſtructione. Saly.

Idẽ.aa.Flo.pre.pre. Lex.viij.

Inſtrumentorum[k] exempla non proſit precibus adiunxiſſe: ſed neceſſe ſit eorum in ſupplicatione vim exprimi: vt reſpõſuro pñcipi vera precatio rẽ aperiat cognoſcẽdam. ¶ Solis (cuz neceſſitas exegerit) verbis precibus inſerendis: quorum de ſenſu inter partes ita dubitari contigerit: vt etiam merito noſtruz expectetur iudicium.

¶ Quando libellus principi datus litis conteſtationem facit. Titulus.xxiij.

☞ Reſcriptū principis non ſolum habetur pro libello ſed pro cõteſt.lit. ⁊ trãſit ad heredẽ. hoc dicit lex prima. Hoc veruz eſt in actionib⁹ annalibus ſecus in perpetuis: quia ibi reſcriptum non habetur ꝓ conteſtatione litis. hoc dicit lex ſecũda. ⁊ ſic totus titulus eſt cõcluſus. Bal. vel ſic. Reſcriptum delegatorum ſupplicãti cõceſſum actiones pretorias ⁊ ãnales perpetuat: ⁊ eas facit ad heredes trãſitorias. h.d.cum.l.ſequen. Saly.

Imperator Alexand.a. ſuperiori prefecto pre. Auguſtali. Lex.j.

Dubium[l] non eſt conteſtationem litis intelligi etiaz ſi noſtre fuerint trãquillitati ꝓces oblate[m]: eaſqꝫ aduerſus heredem quoqꝫ eius in quem porrecte ſunt vel ab herede eius qui meruit exerceri[n].

Imperator Juſti.a. Mẽne prefec.pre. Lex.ij.

Temporales actiões que ꝑ oblationẽ ꝓcum: ⁊ ad eas[o] reſcriptiones perpetuantur: diffinire neceſſarium eſſe duximus: ne quis putet ad alias etiam que certis taxantur temporibus hoc

putãt.⁊ de reli.⁊ ſump.fu.ſi quis ſepulchrum.in prin.
i ¶ Crimen. Id eſt criminis penam: ⁊ da exemplum in infamia mulieris infra tempus luctus nubẽtis remiſſa.vt.j.ad tertul.ſi qua.⁊ i Scenica.vt.j.de nup.imperialis.§.illud his.item ✠.j.de ſenten. paſ.l.fi.in fi.⁊ per totum.

✠ Iſtã glo. ſequūt̃ bar. ⁊ pau.

Inſtrumentorum. ¶ Caſ. Hec.l. tractat q̃liter ſit pñcipi ſupplicãdū: ⁊ dicit ꝙ ſi aliqs accedit ad pñcipem volẽs ei ſupplicare: non dꝫ ei narrare totū tenorẽ iſtrumẽtorum: ſꝫ vim queſtionis. ⁊ illa tantuz v̄ba que in ſe habẽt ſupplicationem. ¶ No.primo ex tex.i pñ.ꝙ in exẽplo debet poni tenor de verbo ad verbuz nullo addito vel minuto ſm Bald.hic. ¶ Nota ſcdo ibi: iter ptes ita dubitari ⁊c. ꝙ illa particula ẽ edenda de qua eſt ꝯtrouerſia inter partes: reliquevero particule tanꝙ impertinẽtes nõ edãtur ſm Jaco.are.

k ¶ Inſtrumentoruz. vt cum qs de quadã parte teſtamẽti q̃reret: ⁊ i pces originẽ totius rei oñdere vellet: ſufficit ei vim iſtrumẽti pñcipi dari: ⁊ ſenſum eoꝝ v̄boꝝ de qbus fuit dubiuz. vt hic.⁊.j.de appel. l.amplio rẽ.§.in refutatorijs.⁊.l.ne cauſas.et.ff.de eden. argẽtarius.§.j.⁊.j.ſi cõtra ius vel vti.publi.l.j. Et arg.ꝯ.j.de tranſact. vt reſponſum. ſed ſolue vt ibi dicitur.

Text⁹.l.dubiū no ẽ.cõcor.cuz hac l.ca.relatū. extra de of. dele.cuz gl. vnica.in fi.

¶ Quãdo libellus pñcipi ⁊c. ¶ Generaliter d precibus dixit: nunc de effectu illaruz quia quo ad quedam pro lit.cõteſta.habentur.

Dubiũ. Premitte ꝙ q̃dã ſunt actiões que nõ dant̃ heredibus: neqꝫ in heredes: niſi lis fuerit ꝯteſtata: puta mere pẽales ⁊c. ¶ Caſus. Dñs me⁹ habuit aliquam tpalẽ actionẽ ꝯ aliquem: porrexit ꝓces impatori vt ipſe reſcriberet aliqbus iudicibus vt de hac cã cognoſcerent: reſcripſit imperator: mortuus ẽ ipetrãs vel ſupplicãs. q̃rit̃ an actio iſta trãſeat ad hẽdes. dr ꝙ ſic. ac ſi lis eſſet ꝯteſtata: ⁊ etiã ꝯ heredes dant̃: ⁊ illud qdẽ verū eſt ſi dñs impator reſcripſit. Uiuia. ¶ Nota primo ſm Ja.hic ꝙ reſcriptū habet̃ ꝓ libello ⁊ ꝯteſtatiõe litis ꝙtum ad effectū huius titu. ſꝫ nõ hꝫ vim libelli ꝯditionalis ſm Bal. ⁊ Ful.h. ¶ Nota ſecũdo ex tex.ꝙ ſi eſt ipetratū reſcriptū: ⁊ ille q impetrauit mortuus ẽ anteꝙ eū ꝓduceret in iudicio: tale reſcriptū trãſit ad heredes actiue ⁊ paſſiue ſm Bal. Fulgo. Pau.de caſt. ⁊ Ja.hic.

l ¶ Dubium non eſt ꝯteſtationẽ. ¶ Nota quo ad effectum in caſib⁹ q ſunt.j.l.proxi. nam illa hanc reſtringit.

m ¶ Oblate. immo etiã executor ẽ mittẽdus.vt.j.de ꝑſcri.xxx.an.ſicut. vel hic coram principe: ibi coram alio iudice.

n ¶ Exerceri. Et hoc caſu poteſt loqui.ff.de actio.⁊ obliga.l.conſtitutionibus.⁊ facit arg.contra.ff.de in ius vo.libertus.ij. Sol.vt ibi dr. Additio. Dic ꝙ ꝙtū ad h̃ qd icidat i penã.l.aureoꝝ tãꝙ temerarie vocauerit patrẽ vl̃ ꝑronū i ius. ſupplicatio porrecta pñcipi etiã obtẽto reſcripto nõ ſufficit vt ibi: ſecus quo ad effectus de quib⁹ h̃ Jaſon.

Temporales. ¶ Caſus. Dictū ẽ ſupra ꝙ q̃dã actiones ꝑpetuãtur: q̃dã nõ. dicit impator nõ eſſe verū in oibus actionib⁹: niſi in tpalibus: annalibus ⁊ pretorijs: in alijs non. Uiuia.

o ¶ Ad eas. eſt ergo neceſſe peti ⁊ concedi.

Diuiſio. Reſcripta ꝯ ius. Primo ponit regulã. Scdo ponunt̃ due exceptiones. Scda ibi: niſi forte. Bal. ¶ Caſus. Dñs meus ipetrauit reſcriptū ꝑ mẽdaciū: vtrū valeat: dr ꝙ nõ. ſꝫ ꝑcipit iperator refutari reſcriptum a iudicibus niſi tale quid ꝯceſſum ſit qd non nocet alij ⁊ ꝓſit petẽti: vl̃ tale qd qd pene remiſſionẽ obtineat. Alij alit̃ ponunt: cū reſcriptū impetratū ſit ꝯ formam iuris nõ valebit. ¶ Ex hac.l.no. duas regulas. Prima eſt ꝙ reſcripta ꝯ ius impetrata nõ debẽt ꝑ iudices obſeruari. Scda eſt ꝙ illud qd nemini nocet: ⁊ mihi ꝓdeſt de facili concedendum eſt. concor.tex.no.in.l.j.⁊.ij.§.item varus.in fi.ff.de aqua plu.arcen. Jaſon hic.

f ¶ Reſcripta ꝯ ius. puta vt liceat ꝑemptoriã opponere poſt ſñiaz. nõ añt põt itelligi in illis priuilegijs q̃ ꝓhibita ſunt a iure peti: naz tunc nõ valẽt: etiã ſi alij nõ nocerẽt ⁊ ꝓdeſſent petẽti.vt.j.ſi nup.ex re.l.j.qd vult finis hui⁹.l. Loqtur ẽ de iſtis ꝑuilegijs vel reſcriptis de qb⁹ non dr in.l.ꝙ non debeant tribui: ſꝫ ſunt ꝯ id qd dicit lex ſiue qd dicat ius cõe: ⁊ pone exemplum de hoc vltimo: vt.s.l.nec dãnoſa.in fi.no.nam ſi concederetur non poteſt ſtari.

g ¶ Refutari.vt.j.ſi ꝯ ius.l.fi.⁊.s.de ſacroſan.eccle.iubemus nullaz.⁊.j.de eman.l.iiij.

h ¶ Non ledat alium.vt.ff.de ſena.l.fi.⁊.j.de prepo.ſacr.cubi.lib.xij.l.fi.⁊ de decu.li.x.l.neqꝫ dorotheum. Itez quod dicit non ledat aliū.ſ.prorſus: ſecus enim ſi nõ modicū.vt.s.eo.quotiens.⁊.ff. ne quid i loco pub.l.ij.§.ſi quis a principe.⁊ ne quid in flu.pu.l.j.§.ſunt autẽ qui

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010